O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KUTUBXONASI
INV.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган ◆ № 124 (9.468) 2000 йил 18 октябрь, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

ЯҚДИЛЛИК — МУНОСАБАТЛАР РИВОЖИНИНГ МЕЗОНИ

16 октябрь куни Туркия Республикаси Президенти Аҳмет Неждет Сезер расмий ташриф билан мамлакатимизга келди.

«Дўрмон» қароргоҳида олий мартабали меҳмонни расмий кутиб олиш маросими бўлиб ўтгач, икки мамлакат президентлари Ислом Каримов ва Аҳмет Сезер яккама-якка суҳбатлашди. Мулоқот чоғида икки томонлама муносабатларнинг ҳозирги аҳволи ва истиқболи билан боғлиқ ҳамда томонларни қизиқтирган бошқа масалалар муҳокама қилинди. Президентларнинг музокаралардан кейин оммавий ахборот воситалари вакиллари билан бўлган учрашувда таъкидланганидек, суҳбат чоғида томонларнинг қатор халқаро ва минтақавий муаммолар бўйича якдил экани аён бўлган. Бу якдиллик ўзаро муносабатлар ривожига катта туртки бўлиши алоҳида таъкидланди.

Ўзбекистон билан Туркия ўртасидаги дўстона алоқалар икки мамлакат халқлари учун ҳамиша алоҳида эътиборда бўлиб келган. Ислом Каримовнинг Туркияга, расмий Анқара раҳбариятининг Ўзбекистонга ташрифлари катта эътиборга молик воқеа сифатида қарши олинади. Айтиш мумкинки, Аҳмет Сезернинг Марказий Осиё мамлакатлари орасида биринчи бўлиб Ўзбекистонга буюрган мазкур илк расмий ташрифи ҳам ана шундай руҳда бошланди. Президентларнинг яккама-якка суҳбатида ҳам икки мамлакат расмий делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокараларида ҳам ўзаро муносабатларга оид долзарб масалалар кўриб чиқилди.

Иқтисодиёт борасида товар алмашув ҳажмини ошириш, мавжуд алоқаларни кенгайтириш, қўшма корхоналар сонини кўпайтириш борасида ўзаро фаол фикр алмашиниб, бу мақсадлар йўлида икки томондан ҳам бор имкониятларни ишга солишга келишиб олинди.

Дарҳақиқат, Ўзбекистон билан Туркия ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик барқарор ривожланяпти. Бугунги кунда мамлакатимизда Туркия ишбилармонлари иштирокида тўрт юзга яқин корхона фаолият кўрсатмоқда. Улар халқ хўжалигининг турли соҳаларида иш юритмоқда. Юртдошларимизга «СамКочАвто», «Демир», «Косонсой — Текмен» каби корхоналар, «Айсел», «Аларко» каби компаниялар яхши таниш.

Умуман олганда, савдо иқтисодий алоқалар яхши йўлга қўйилган. Бунинг ҳуқуқий пойдевори ҳам мустаҳкам. Аммо очиғини айтганда ҳозирги кунда бу борадаги алоқалар кутилган суръатга ва имконият даражасидаги самарага эга эмас. Аҳмет Сезернинг таъкидлашича, ўтган йили ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 150 миллион АҚШ долларини ташкил этган. Бу кўрсаткич мамлакатларимизнинг иқтисодий салоҳиятига мос эмаслиги кўриниб турибди. Музокаралар якунида Ўзбекистон билан Туркия ўртасида ҳамкорлик тўғрисида президентлар томонидан имзоланган қўшма баёнот бу сусткашликни бартараф этишга хизмат қилади.

«Дўрмон»даги музокаралар чоғида ижтимоий, маданий соҳадаги алоқаларни кенгайтириш масаласи ҳам атрофлича кўриб чиқилди. Президент Ислом Каримов ҳамкорлик борасида қабул қилинган қўшма баёнот келгусида ана шу соҳалар бўйича тузилиб, амалга ошириладиган улкан лойиҳалар учун ҳуқуқий асос бўлишини таъкидлади.

Президентлар имзо чеккан иккинчи муҳим ҳужжат Ўзбекистон билан Туркия ўртасида террорчилик, наркотик моддалар контрабандаси ва уюшган жиноятчиликка қарши курашда ҳамкорлик тўғрисидаги қўшма баёнотдир. Сир эмаски, асримиз сўнггида инсоният катта муаммоларга дуч келди. Бу бутун жаҳон бўйлаб кенг тарқалаётган халқаро террорчилик, экстремизм, гиёвандлик моддаларининг ноқонуний савдоси, уюшган жиноятчилик каби иллатлардир. Олам аҳлининг қаттиқ ташвишга тушаётгани шундаки, бу иллатларнинг барчаси бир-бирига боғлиқ ва бир-бирини келтириб чиқармоқда. Зеро, террорчилик ортида гиёвандлик моддалари савдоси, унинг ортида эса уюшган жиноятчилик турибди. Шу жиҳатдан олиб қаралганда, Ўзбекистон ва Туркиянинг бундай иллатларга қарши кураш масаласидаги якдиллиги ва унинг натижаси ўлароқ икки давлат раҳбарлари томонидан қўшма баёнот имзоланиши жуда муҳим аҳамиятга эга.

Таъкидлаш жоизки, терроргa қарши курашда муросасиз бўлган Туркия шу вақтгача бу борада катта тажриба орттирган. Ўзбекистон учун бу тажриба қўл келиши тайин. Лекин айни чоғда террорга қарши курашда бир томонлама ёрдам кўрсатиш ҳақида гап кетаётгани йўқ. Бошқача айтганда, икки мамлакат ҳам бир-бирига ёрдам беради. Президентлар бу борада қўшма баёнот қабул қилган бўлса, Ўзбекистон мудофаа вазири Қодир Ғуломов ҳамда Туркия Қуролли кучлари Бош штаби бошқармаси бошлиғи, генерал-лейтенант Унол Унсипоҳи ўғли бу баёнотни ҳар томонлама мустаҳкамлайдиган ва кучайтирадиган бошқа ҳужжат — ҳарбий ва ҳарбий техникавий соҳаларда ҳамкорлик тўғрисидаги ҳукуматлараро битимга имзо чекди.

Музокаралар натижаси ҳақида муайян хулоса чиқариш учун учрашув якунида президентлар таъкидлаган бир гапни эслаш кифоя. Давлат раҳбарлари мулоқотлар қизиқарли ва мазмунли ўтганини, улардан қониқиш ҳосил қилганини қайд этди. Ислом Каримов Туркия Президентининг Ўзбекистонга ташрифи ўзаро муносабатларни янада кенгайтириш йўлида ташланган муҳим қадам бўлишини таъкидлади.

* * *

Мамлакатимизга расмий ташриф билан келган Туркия Президенти Аҳмет Нeждет Сезер 17 октябрь куни Президент Ислом Каримов ҳамроҳлигида пойтахтимиздаги Хотира ва қадрлаш майдонини зиёрат қилди ва Мотамсаро она ҳайкали пойига гулчамбар қўйди.

Туркиялик олий мартабали меҳмон давлатимиз раҳбари ҳамроҳлигида Темурийлар тарихи давлат музейини томоша қилди. Бу ерда Туркия Президентига буюк бобокалонимиз, соҳибқирон Амир Темурнинг ҳаёти ва фаолияти, унинг давлати ва темурийлар тўғрисида батафсил маълумот берилди.

Туркия Президенти музей зиёрати сўнггида фахрий меҳмонлар китобига дастхат битар экан, журналистларга Ўзбекистонга сафари жуда самарали кечганини айтди:

— Музокаралар чоғида муҳокама этилган масалалар юзасидан Ўзбекистон томони билан фикрларимиз бир хил эканлиги намоён бўлди, — деди у. — Мавжуд муаммоларнинг барчаси ҳал этилди, дейиш мумкин.

Шу билан Туркия Президенти Аҳмет Неждет Сезернинг Ўзбекистонга расмий ташрифи ниҳоясига етди. Пойтахт аэропортида олий мартабали меҳмонни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов кузатиб қолди. Шу ернинг ўзида мамлакатимиз раҳбари журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб қайтарди.

— Туркия билан ҳарбий ва ҳарбий-техникавий соҳалардаги ҳамкорликни кенгайтириш катта аҳамиятга эга, — деди Ислом Каримов. — Зеро, Туркия ҳарбий жиҳатдан қудратли давлат бўлиши билан бир қаторда, диний экстремизм, уюшган жиноятчилик ва халқаро террорчиликка қарши курашда бой тажрибага эга. Аҳмет Сезер билан музокараларда фақатгина бу масала билан чекланиб қолмаганимизни алоҳида таъкидламоқчиман. Биз икки томонлама муносабатларга доир кўплаб масалаларни кўриб чиқдик. Ўйлайманки, ўтказилган музокаралар ва қабул қилинган ҳужжатлар яқин орада ўз самарасини бера бошлайди.

(ЎзА).

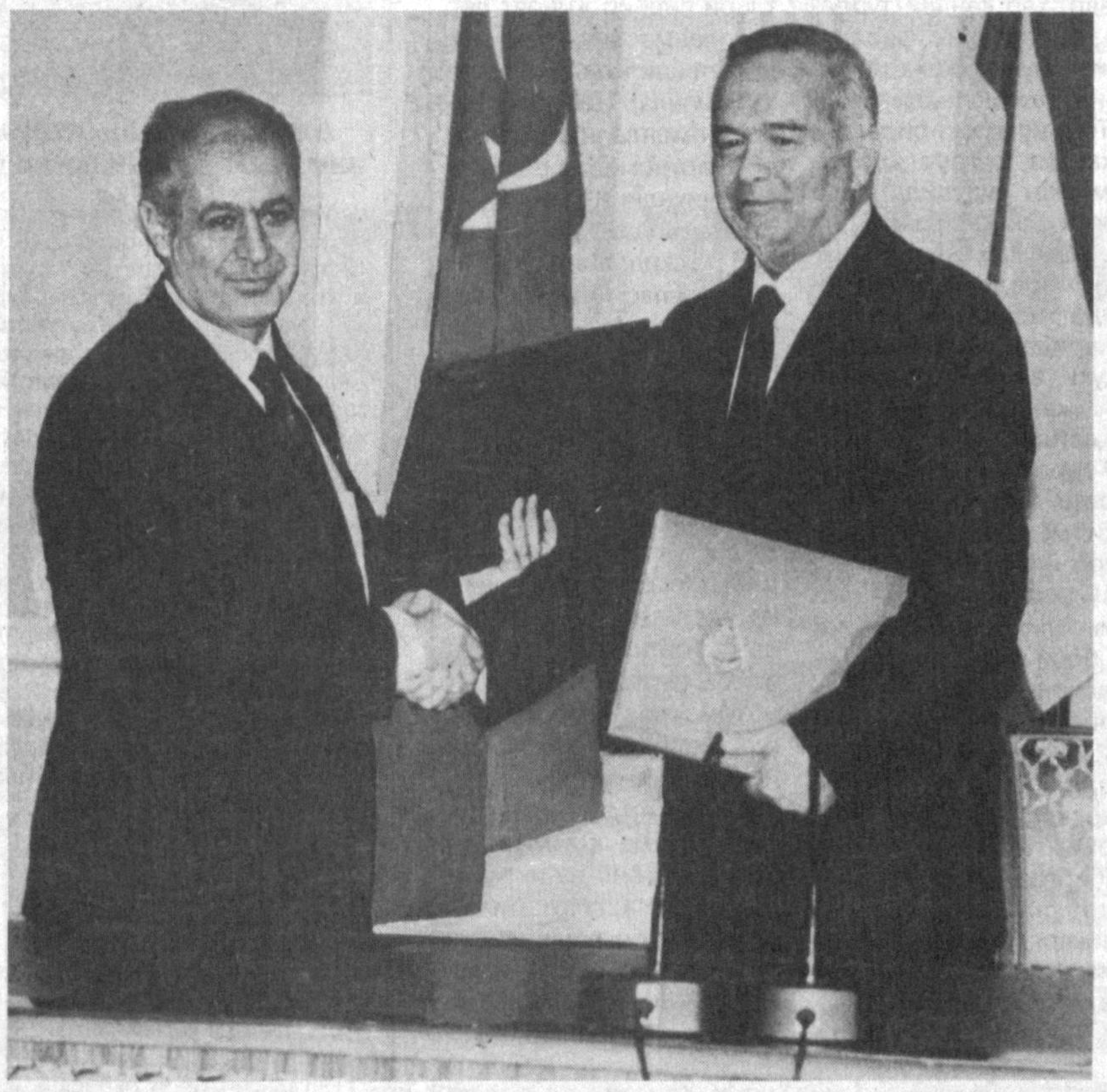

СУРАТДА: учрашув пайти.
Дилшод Юсупов (ЎзА) олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ДЕВОНИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИ ҲУЗУРИДАГИ «ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБАА КОНЦЕРНИНИ «ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБАА АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ ЭТИБ ЎЗГАРТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш жараёнларини янада чуқурлаштириш, республиканинг матбаа тармоғини ривожлантиришга, техника билан қайта қуроллантириш ва янгилашга хорижий сармояларни кенг кўламда жалб этиш учун қулай шарт-шароитларни вужудга келтириш асосида ахборот-ноширлик фаолиятини ташкил қилишни такомиллаштириш мақсадида:

1.Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг 2000 йил 3 апрелдаги 159-ф қарори билан тузилган Ишчи комиссиясининг, Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитасининг Ўзбекистон Республикаси Президенти девони Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концернини «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси этиб ўзгартириш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

2.Қуйидагилар «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси фаолиятининг асосий вазифалари ва йўналишлари этиб белгилансин:

республикада нашриёт-матбаа ишини янада ривожлантириш ва сифатини ошириш;

аҳолининг юқори сифатли матбуот маҳсулотига бўлган талаб-эҳтиёжларини тўлиқроқ қондириш, нашриёт-матбаа маҳсулоти бозорини шакллантиришда фаол иштирок этиш;

хўжалик юритишнинг бозор усулларини кенг жорий этиш, компаниянинг молиявий иқтисодий аҳволини мустаҳкамлаш;

матбаа ишлаб чиқаришини техника билан қайта қуроллантириш ва янгилашга хорижий сармояларни жалб этиш бўйича чора-тадбирлар комплексини амалга ошириш, илғор хорижий технологияларни матбаа соҳасига тадбиқ қилиш.

3.Белгилаб қўйилсинки, «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси:

очиқ турдаги акциядорлик жамияти шаклида таъсис этилади ва у юридик шахс саналади;

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни томонидан тузилган шартномалар ва мажбуриятлар бўйича ҳуқуқий ворис ҳисобланади.

4.«Шарқ» нашриёт-матбаа концернини ташкил этиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1991 йил 5 ноябрдаги ПФ-286-сон Фармони ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

5.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддатда ушбу Фармонни амалга ошириш юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри, 2000 йил 16 октябрь

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

ОИЛА, ОНАЛИК ВА БОЛАЛИК МУҲОФАЗАСИ ЙЎЛИДА

Тошкент шаҳар ҳокимлиги Оила, оналик ва боликни ижтимоий муҳофаза қилиш мажмуасининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Мажмуа йиғилишида иккита асосий — мажмуа ва унинг таркибига кирувчи ташкилотларнинг 2000 йилнинг 9 ойи мобайнида амалга оширган ишлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 15 февралдаги 46-сонли «Соғлом авлод» Давлат дастурининг бажарилиши тўғрисида»ги ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимининг 2000 йил 28 февралдаги 124-сонли «Соғлом авлод» дастурини ҳаётга амалий тадбиқ этиш тўғрисида»ги қарорларини Оила, оналик ва боликни ижтимоий муҳофаза қилиш мажмуаси ва унинг тасарруфидаги ташкилотлар томонидан бажарилиши ҳақидаги масалалар кўриб чиқилди.

Мажмуа, шаҳар хотин-қизлар қўмитаси ва унинг уюшмалари, мажмуа таркибига кирувчи жамғармалар шу йилнинг ўтган 9 ойи мобайнидаги иш фаолиятларида оилаларнинг маънавий баркамоллиги, ахлоқ ва тарбия, таълим ва саломатлик, айниқса, хотин-қизлар ва ёшларнинг юксак ҳуқуқий маданиятга эга бўлишларини таъминлашга, соғлом эътиқодни шакллантириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилганлиги, ўтказилган тадбирларда ҳам асосан оилаларни ижтимоий, иқтисодий ва маънавий ҳимояси муҳим ўрин тутганлиги таъкидланди.

Шунингдек, «Соғлом авлод» Давлат дастурида кўзда тутилган чора-тадбирларни амалга ошириш учун котибият, шаҳар ва туман хотин-қизлар қўмиталари ўз фаолиятларини туман ҳокимликлари, барча бошқармалар, бўлимлар, корхона ва ташкилотлар, турли муассасалар, маҳаллий ўз-ўзини бошқарув органлари, жамғармалар ва жамоат ташкилотлари билан яқин ҳамкорликда амалга оширди. Шаҳар хотин-қизлар қўмитаси қошида тузилган «Аёл ва саломатлик» уюшмаси томонидан тасдиқланган режа асосида маҳаллаларда, меҳнат жамоаларида, ўқув юртларида «Соғлом оилани шакллантириш», «Қариндош-уруғлар ўртасидаги никоҳнинг салбий оқибатлари», «Қизларни оилавий ҳаётга тайёрлаш» ва бошқа турли мавзуларда олимлар ва тегишли мутахассисларни жалб этган ҳолда 20 га яқин семинар, 200дан кўпроқ савол-жавоб кечалари ўтказилганлиги ҳам айтиб ўтилди. Амалга оширилган қатор ижобий ишлар билан биргаликда айрим камчиликларга йўл қўйилганлиги ҳам таъкидланди.

Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар қўмитаси раиси Фарида Абдураҳимова бошқарган йиғилиш сўнггида тегишли қарорлар қабул қилиниб, камчиликларни тугатиш юзасидан аниқ кўрсатмалар берилди.

Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Жумҳурияти ўртасида ҳамкорлик тўғрисида

ҚЎШМА БАЁНОТ

Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Жумҳурияти, бундан кейин Томонлар деб аталувчилар.

Томонлар ўртасидаги ўзаро ҳурмат ва ҳамкорлик иккала давлат халқларининг манфаатларини ифодалаши ҳамда жаҳонда тинчлик, хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга хизмат қилишини қайд этиб,

икки томонлама муносабатларни тенглик, адолат ва ҳамжиҳатлик принциплари негизига қуришга интилиб,

сиёсий, иқтисодий, илмий-техникавий, экологик ва бошқа соҳаларда икки томонлама ҳамкорликни янада кучайтириш ва унинг ҳуқуқий негизини мустаҳкамлашга интилиб,

қуйидагиларни баён қиладилар:

1. Томонлар бундан кейин ҳам ўзаро дўстона муносабатларини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Низомининг принциплари, мустақиллик ва суверенитетни ҳурмат қилиш, ҳудудий яхлитлик ва ички ишларга аралашмасликни, шунингдек, халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган принциплари ва меъёрларини ҳурмат қилиш асосида ривожлантириш ниятидалар.

2. Томонлар икки томонлама ҳамкорлик яхши йўлга қўйилганини қайд этиб, сиёсий мулоқотни ривожлантириш ва ўзаро қизиқиш уйғотувчи масалалар бўйича фикр алмашиш мақсадида турли даражаларда икки томонлама маслаҳатлашувлар ўтказиш орқали уни янада чуқурлаштиришга интилишларини билдирадилар.

3. Томонлар БМТ, ЕХҲТ, Европа-Атлантика шериклик кенгаши ва бошқа халқаро ташкилотлар доирасида барқарор тинчлик ва хавфсизликнинг таъминланиши ҳамда халқаро ҳамжамият билан уйғунлаштирувни доимий равишда ривожлантириш учун самарали ҳамкорлик зарурлигини таъкидладилар.

4. Томонлар Марказий Осиёда тинчлик, барқарорлик ва хавфсизликни қўллаб-қувватлаш Осиёда ва бутун жаҳонда тинчликни ва изчил тараққиётни сақлашда аҳамиятга эгалигини қайд қиладилар.

5. Томонлар тез фурсатда Афғонистон муаммосини тинчлик йўли билан ҳал этилиши минтақада ва бутун жаҳонда барқарорликка ва хавфсизликка хизмат қилади деб ҳисоблайдилар.

6. Томонлар экстремизм, халқаро терроризм ва давлатларнинг ҳудудий яхлитлиги ҳамда суверенитетига қарши қаратилган ҳар қандай шаклдаги ҳуружларга қарши боришларини баён қиладилар.

7. Туркия Ўзбекистоннинг ЕХҲТ Истамбул саммитида баён этилган БМТ доирасида Терроризмга қарши кураш бўйича халқаро марказ тузиш тўғрисидаги ташаббусини қўллаб-қувватлашни давом эттиради.

8. Томонлар ўз давлатларининг ҳуқуқни ҳимоя қилиш, мудофаа идоралари ва бошқа ваколатли органларининг терроризм, уюшган жиноятчилик, шунингдек, ноқонуний равишда гиёвандлик воситалари, психотроп моддалар ва прекурсорларни

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Жумҳурияти ўртасида терроризм, гиёвандлик воситалари контрабандаси ва уюшган жиноятчиликка қарши курашда ҳамкорлик тўғрисида

ҚЎШМА БАЁНОТ

Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Жумҳурияти, бундан кейин Томонлар деб аталувчилар,

терроризмнинг, гиёвандлик воситалари контрабандасининг ва уюшган жиноятчиликнинг хавфсизлик ва барқарорликка солаётган таҳдиди кучайиб бораётганлиги, сабаблари ва кўриниши қандай бўлишидан қатъи назар, қабул қилиб бўлмайдиган ҳол эканлигини назарда тутиб,

терроризмнинг идеологияси, қўллаётган методлари жиҳатидан инсон ҳуқуқларига, ҳозирги жамиятнинг асосий эркинликларига ва демократия тамойилларига, халқаро тинчлик ва хавфсизликка ҳамда Томонларнинг дўстона муносабатларига таҳдид солаётганини қайд этиб,

халқаро терроризмга қарши кураш борасидаги шартномаларга ҳамда Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Жумҳурияти ўртасида ишончли ҳамкорликнинг ҳуқуқий базасини ташкил этган Гиёвандлик воситалари ҳамда психотроп моддаларни ғайриқонуний тарқатишга ва терроризмга қарши кураш соҳасида ҳамкорлик тўғрисида 1993 йилдаги Битимга асосланиб ҳамда ушбу ҳужжатлар асосида ҳамкорликни янада кучайтириш ниятида келишган ҳолда,

террорчиликнинг олдини олиш ва тубдан йўқ қилишга, шу жумладан, террорчилик ҳаракатларининг сабабчиси бўлган шахсларни адлия органларига топширилишига қаратилган икки томонлама ва халқаро савияда самарали чоралар кўрилиши лозимлигига иониб,

террорчиларнинг мақсади Марказий Осиёдаги давлатларнинг демократик ва дунёвий тузилишига путур етказиш, шунингдек, бу давлатлар томонидан амалга оширилаётган демократик ва иқтисодий ислоҳотларга тўсқинлик қилиш эканлигини англаган ҳолда,

(Давоми 2-бетда).

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» газетасига 2001 йил учун обуна давом этмоқда!
Шаҳримиздаги барча алоқа бўлимларида «Оқшом»га обуна қабул қилинмоқда.

Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Жумҳурияти ўртасида ҳамкорлик тўғрисида ҚЎШМА БАЁНОТ

(Давоми. Боши 1-бетда).

етиштириш, ишлаб чиқариш ҳамда ноқонуний юргизишнинг олдини олиш, уларга барҳам бериш ва текшириш соҳасидаги қалин ҳамкорлигини таъминлайдилар.

9. Томонлар Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Жумҳурияти ўртасида терроризмга, гиёвандлик воситалари контрабандаси ва уюшган жиноятчиликка қарши курашда ҳамкорлик қилиш тўғрисида Қўшма Баёнот доирасида экстремизм ва халқаро терроризмга қарши қаратилган ҳаракатларни бирлаштириш мақсадида ҳуқуқни ҳимоя қилиш органларининг вакилларидан иборат бўлган Қўшма ишчи гуруҳни тузиш тўғрисида аҳдлашиб олдилар.

10. Томонлар ҳарбий ва ҳарбий-техникавий соҳаларда ҳамкорликнинг ҳуқуқий негизини шакллантириш зарурлигини қайд қилиб, Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Жумҳурияти ўртасида ҳарбий ва ҳарбий-техникавий соҳаларда ҳамкорлик тўғрисида Битимни имзолаш ва рўёбга чиқаришга алоҳида аҳамият берадилар.

11. Томонлар Орол денгизи ҳавзасининг экологик муаммоларининг жиддийлигини қайд қилиб, уларни ҳал этиш юзасидан икки томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш имкониятларини кўриб чиқадилар.

12. Томонлар иқтисодий ҳамкорликнинг ривожланишини таъминлаш учун Савдо-иқтисодий ҳамкорлик бўйича ўзбек-турк ҳукуматлараро комиссияси ва Амалий Кенгаши фаолиятини кучайтириш зарурлигини таъкидладилар.

13. Томонларнинг савдо-иқтисодий ҳамкорлиги бундан буён ҳам тенг иқтисодий ва ҳуқуқий шароитлар барпо этиш ҳамда ўзаро манфаатли ҳамкорлик негизида кенгайтирилади.

Бунинг учун Томонлар бир-бирига иқтисодий ҳамкорликнинг барча соҳаларида халқаро мажбуриятлари доирасида энг қулай шароит яратиш чораларини кўрадилар.

14. Томонлар савдо алмашувининг барча шаклларини, кичик ва ўртача корхоналарнинг иқтисодий ҳамкорликда фаол иштирок этишини, молиявий ҳамда иқтисодий сиёсат юзасидан зарур тижорий ва иқтисодий ахборотни, фикр ва тажриба алмашишни, қўшма корхоналар тузилиши ҳамда фаолият юритишини, шунингдек, ишлаб чиқариш, инвестиция, банк ва тижорат соҳаларидаги ҳамкорликнинг бошқа илғор шаклларини қўллаб-қувватлайдилар.

15. Томонлар кўп томонлама ва икки томонлама аҳдномаларга асосланиб, йўловчи ва юк ташувчи транспорт соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтирадилар ҳамда ўз ҳудудларида йўловчилар ва юкларни ташиш (бунга транзит ташиш ҳам киради) учун қулай шароитларни муҳайё этадилар.

16. Томонлар тарихан юзага келган маданий, инсонпарварлик, савдо-иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш, шунингдек, умуман, минтақада тинчлик ва барқарорликни таъминлаш нуқтаи назаридан туркийзабон давлатлар раҳбарларининг йиғилишларига муҳим аҳамият берадилар.

17. Томонлар бундан буён ҳам ўз халқларининг манфаатлари йўлида дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш учун ҳамкорлик қиладилар ҳамда йигирма биринчи асрда тинчлик ва барқарорликка эришиш учун интиладилар.

Ўзбекистон Республикаси номидан	*Туркия Жумҳурияти номидан*
Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. КАРИМОВ.	**Туркия Жумҳурияти Президенти А. Н. СЕЗЕР.**

Тошкент шаҳри,
2000 йил 16 октябрь.

Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Жумҳурияти ўртасида терроризм, гиёвандлик воситалари контрабандаси ва уюшган жиноятчиликка қарши курашда ҳамкорлик тўғрисида ҚЎШМА БАЁНОТ

(Давоми. Боши 1-бетда).

қуйидагиларни баён қиладилар:

Томонлар терроризмни қатъиян қоралашларини тасдиқлаб, сиёсий, идеологик, этник, диний ёки бошқа бирон-бир мақсадда бўлишидан қатъи назар, ҳар қандай турдаги террорчилик фаолияти ноқонуний деб топилишини таъкидлайдилар.

Томонлар ҳар бир мамлакат ўз фуқаролари ва мамлакат ҳудудида яшаб турган бошқа шахсларни зарур ва самарали қонуний чораларни кўрган ҳолда террорчилик босқинларидан ҳимоя қилиш ҳуқуқи ва мажбуриятига эга эканликларини тасдиқлайдилар.

Террорчиликка қарши кураш олиб боришда икки мамлакат ўртасида ўзаро ёрдамни янада кучайтириш ва бу соҳадаги ҳамкорликка муассасавий тус бериш мақсадида, Томонларнинг тегишли ташкилотлари иштирокида таъсис этилган мутахассислар гуруҳи муайян даврларда йиғилиб, терроризмга қарши зарур тадбирлар юзасидан маълумот алмашадилар ва музокаралар олиб борадилар. Томонлар учрашувлар вақтини дипломатик каналлар орқали аниқлаб олинади, деб келишиб олдилар.

Томонлар жиноятчиларни ушлаб бериш масалаларида ҳамкорлик қиладилар.

Томонлар ушлаб бериш ҳақида қарор қабул қилишда террорчилик актлари сиёсий жиноят деб баҳоланмаслиги тўғрисида келишиб олдилар.

Томонлар ушбу ҳамкорлик Томонларнинг халқаро шартномаларидан келиб чиқадиган мажбуриятларига дахл қилмайди, деб таъкидлайдилар.

Томонлар террорчиларга бошпана ҳуқуқи бериш, уларнинг ўқув лагерлари қуриши, қурол ва ҳарбий аслаҳа ташиши, маблағ йиғиши, даволаниши, дам олиши, уюшиши ва тарғибот олиб боришига ҳамда террорчилик мақсадлари учун учинчи давлатлар ҳудудларидан фойдаланишларига имкон бермайдилар.

Томонлар террорчилик гуруҳларининг ноқонуний йўллар билан топган маблағларини легаллаштириш учун банк ҳамда бошқа молиявий ва иқтисодий муассасалар билан уларнинг боғланишларига йўл қўймайдиган чоралар кўрилиши зарурлигини таъкидлайдилар.

Ўзбекистон Республикаси номидан	*Туркия Жумҳурияти номидан*
Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. КАРИМОВ.	**Туркия Жумҳурияти Президенти А. Н. СЕЗЕР.**

Тошкент шаҳри,
2000 йил 16 октябрь.

Азиз ҳамшаҳар, қуйида эътиборингизга ҳавола этилажак мақола сабаб бундан уч йил муқаддам содир бўлган воқеа ёдимга тушди.

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

Ибрат

Маълумки, пойтахтимиз мустақиллик шарофати туфайли кундан-кунга чирой очиб, гўзаллашиб бормоқда. Чунки янгидан қурилаётган турар жой бинолари, гузарлар, муҳташам иншоотлар тан олиб айтиш жоизки, Тошкентимиз ҳусну тароватини бутунлай ўзгартириб юборди. Хусусан, Себзор, Чорсу даҳаларида бунёд этилган янги маҳаллалар, кўчалар, кўп қаватли иморатларни кўрганда ҳар сафар кишининг баҳри-дили очилади. Мен Чорсуни бежизга эсламадим. Чунки бу ерда қариндошлар истиқомат қилишарди. Очиғини айтганда бор-йўғи уч-тўрт сотихли, эски пастқам ҳовлида яшашарди. Янги объектлар қурилиши олдидан бу ҳовли-жойларни бузишга тўғри келди. Лекин, чоғроқ ҳовли бўлсада шу ерга мевали кўчатлар, ҳар хил кўкатлар, райҳону жамбилдан тортиб экадиган қариндошларимиз ҳадеганда ҳовлини бўшатишга рози бўлишмади. Кунларнинг бирида шу ерларга йўлим тушди-ю, қариндошларимни кўргани кирдим. 75 ёшни қоралаган холамиз ҳасрат қилиб кетдилар:

— Уйни бўшатинглар, бу ерларга «дом» (кўп қаватли уй демоқчи) тушади. Буйруқни бажармаса бўлмайди, деб ҳар куни одам келади-я. Уйни бўшатмайман деб ўтирибман.

— Холажон, бекор қиласиз. Дарҳақиқат, уйни бўшатишга киришиш керак. Бу ерлар келажакда обод бўлиб кетади. Ҳовлингизни қаранг, кичик, тор, деворлари ҳам нураб кетибди. Мазза қилиб қариган чоғингизда «дом»да яшамайсизми, — дедим.

— Ие, сен қизиқ экансанку, болам. Бир умр ҳовлида яшаган одам қандай қилиб «дом»га ўрганаман. Атрофига райҳону жамбил ёки ўсма экилган супачада ҳордиқ чиқаришга нима етсин. Бунинг устига узум, олма, ўрик, шафтоли, ёнғоғи бўлмаган ҳовли ҳовлими? «Дом»да бу ишларни қилиб бўлмаса. Сиқилиб кетаман-ку.

60-йилларда яратилган, ҳозирги кунда ўзбек миллий кино санъатининг энг яхши фильмларидан ҳисобланган «Ёр-ёр» фильмида ҳам юқоридаги воқеага ўхшаш эпизод бор. Яъни фильм қаҳрамонлари ота-бола Сойиб Хўжаев ва Бахтиёр Ихтиёровлар хонадонини режа асосида бузмоқчи бўлишади. Лекин ота-болалар уйни бўшатиб бериш у ёқда турсин, бузилишига ҳам қарши бўлишади.

Бу гапларни қоғозга туширишдан муддао нима деган савол туғилиши табиий. Нима учун одамлар ҳовлини кўпроқ қўмсайдилар? Ахир кўп қаватли уйларда ҳам минглаб фуқароларимиз истиқомат қиляптиларку. Бу ерда гап ҳовли ёки кўпқаватли уйнинг яхши-ёмонлиги ёки қулай-ноқулайлигида ҳам эмас. Аксинча юқорида эслаганимиз ота-боболаримиз азал-азалдан кўчат экиб мевали дарахтларни парваришлаб келишган. Шу боис ҳам халқимизда «Яхшидан боғ қолади» деган мақол бор. Шу билан бирга айрим фуқароларимиз кўпқаватли уйда яшаган одам мевали кўчат эколмайди, ҳатто укропу кашнични ҳам бозордан ҳарид қилишга тўғри келади, деб ўйлашади. Лекин, кўпқаватли уйда яшаб туриб ҳам мевали кўчат экиб боғ яратиш мумкин экан.

Кунларнинг бирида таҳририятга «Наврўз» хайрия жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими бошлиғининг ўринбосари Абдуқаҳҳор Шукуров келиб қолди-ю, салом-аликдан сўнг менга юзланиб:

— Сизни бир инсон билан учраштирмоқчиман. У киши кўпқаватли уйда яшаётганига қарамай боғ ташкил қилибди. Мевали кўчатларнинг ҳамма туридан эккан. Шу боис мазкур йилнинг августида Тошкент шаҳар ҳокимлигининг ташаббуси ва «Наврўз» хайрия жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими ҳомийлигида ўтган «Уйим, гулим, шаҳрим» кўрик танловида шаҳар ғолиблигини қўлга киритди.

— Сал оширвормадингизми, Абдуқаҳҳор ака, ахир кўпқаватли иморатда очиқ ер майдони кам бўлса, қандай қилиб боғ яратиш мумкин? — дея савол бердим мен.

— Борганда кўрасиз-да.

Мухбир халқи янгиликка ўч, ибратомуз воқеликларни тез илғаб олиб газетада эълон қилишга ҳаракат қилади. Камина ҳам юқоридаги янгиликни ўз кўзим билан кўриш мақсадида Абдуқаҳҳор акага ҳамроҳ бўлдим. Буюк Турон кўчаси бўйлаб кетяпмиз. Марказий универмаг дўкони атрофидаги 73-уй ёнидан ўтаётиб шунақанги гўзал, ажойиб манзаранинг гувоҳи бўлдикки, таърифга тил ожиз. Биринчи қават олдидаги очиқ майдончада шотуту балиқтутдан ташқари ўрик, анор, анжир, беҳи, олма, олча, ёнғоқдан тортиб, жуда кўп мевали кўчатлар экилган. Ишонасизми, қовуну тарвузгача бор. Помидор, бақлажон, булғор қалампири, қалампир, лавр япроғи, райҳон, жамбил, ҳар хил кўкатлар ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Энг ибратли томони 73-уй рўпарасидаги очиқ майдончада (ҳақиқатан ҳам панжара билан ўралмаган) ҳинд анори, ананас, банан, киви каби меваларни кўриб ҳайратландик. Дарҳақиқат, ҳамма учун ибрат қилиб кўрсатадиган боғ ташкил этилибди.

— Боғнинг боғбони ким? — сўрадим ҳамроҳимдан.

— Рўпарамиздаги ҳов анави анжирзор оралаб юрган Муродбек ака Ниёзовни кўряпсизми, шу киши бу боғни бунёд этган, — деди Абдуқаҳҳор ака.

Муродбек аканинг ёнига бордик.

— Ассалому алайкум, ҳорманг, Абдуқаҳҳор ака салом берди кўришиш учун қўл узатаркан.

— Бу кўп қаватли уйга кўчиб келганимизга ўн йилдан ошди, — дея сўз бошлади Муродбек ака. — Шуниси қизиққи, ўша пайтда сиз кўриб турган боғ ўрни анча ташландиқ ҳолатда, қўпол қилиб айтганда ахлатхона эди. У ер, бу ерда бир-иккита манзарали дарахт экилганлигини ҳисобга олмаганда боғ яратиш ҳеч кимнинг хаёлига келмаган. Мен асли қишлоқда, ҳозирги Сергели тумани (аввалги Тошкент қишлоқ туманининг) «Чочтепа» қишлоғида туғилиб катта бўлганман. Эсимда бор, каттагина боғимиз бўларди. Унда лоф бўлмасину ҳар турли мевали дарахтлар мавжуд бўлиб, биз кичиклар отам бошчилигида шу боғни парвариш қилар, қўй-сигир боқардик. Шу сабабли боғ яратишга меҳрим болаликда уйғонган. Кейинчалик ҳам ободонлаштириш идораларида кўп йиллар ишладим, шукрки, пойтахтимизнинг ободонлаштириш, мевали, манзарали кўчатлар экиш ишларига озми-кўпми ҳиссам қўшилди. Гапнинг индаллосини айтганда, Буюк Турон кўчасидаги уйга кўчиб келганимиздан сўнг юқоридаги ташландиқ ҳолатни кўриб менда оила аъзоларимиз кўмагида боғ яратиш хоҳиши пайдо бўлди.

— Дастлаб анча қийинчиликлар юзага келгандир, — сўраймиз.

— Албатта, ҳар бир ишнинг ўз қийинчилиги бўлади. Аввалига қўни-қўшнилар қилаётган ишимизга шубҳа билан қарашди, ҳатто қаршилик кўрсатганлар ҳам бўлди. Аммо ҳозир ҳамма бизга раҳмат айтмоқда. Қувончли томони шундаки, ҳозирда қўшниларнинг ўзи боғни асрабавайлашади, ҳеч ким кўчатларни пайҳон қилмайди. Чунки боғнинг ҳосилидан фақат бизнинг оила аъзолари эмас, балки қўшнилар ҳам баҳраманд бўлишади-да.

— Муродбек ака, боғ парвариш қилишнинг ўзига хос мураккабликлари бор. Демоқчиманки, маданий ўғитлар ёки ҳар хил кимёвий дорилар сотиб олишингизга тўғри келади. Бундан ташқари боғда Арабистон ва Ҳиндистондан келтирилган мевали кўчатларни ҳам кўрдик.

— Саволингиз ўринли. Мен савобли юмушдан асло қайтмайман. Ўғит ва бошқа кимёвий дориларни албатта оила аъзоларимиз билан биргаликда ўз пулимизга харид қиламиз. Бошқа давлатлардан келтирилган кўчатларни ҳақиқатан ўша давлатлардан олиб келганман. Ҳозир 63 ёшга кирган бўлсам, шу кунгача Чехия, Югославия, Руминия, Болгария, Венгрия, Ҳиндистон, Бирлашган Араб Амирликларининг Абудаби, Дубай, Шаржа, Бахрайн шаҳарларида бўлдим. Сиз айтган ананас, банан, ҳинд анорини Ҳиндистондан, кивини эса Арабистондан келтириб экканман.

— Банан, ананас асосан иқлими иссиқ Ҳиндистонда етиштирилади. Тошкентга олиб келингач ҳеч ҳосил бердими?

— Афсуски, юртимиз иқлими сиз пайқагандек ҳинд диёри меваларининг тўла ҳосил беришига имкон бермайди. Натижада бу мевалар Ўзбекистонда мева тугмайди. Лекин ўзига яраша чиройи ва салобати бор.

— Боғингизда анжир, ҳурмо, жийда кўп эканлигига сабаб нима?

— Шу ўринда бир сирни оча қолай. Мевали кўчатларнинг ҳаммаси ҳам шифобахш, кўп дардга малҳам бўлувчи восита, лекин анжир, ҳурмо, жийданинг кўп касалликларни даволашдаги аҳамияти бўлакча-да. Шу боис ҳам ҳозиргача боғимизда экилган мевали кўчатлар ичида анжир 300, хурмо 36 ва жийда 30 тупни ташкил этади. Дарвоқе, уйда фарзандлар ёки неваралар шамоллаб қолса ҳам биз дорихонадан дори-дармон сотиб олмаймиз, аксинча боғимизда пишган мевалар ёрдамида беморни даволаймиз. Мана бу арикча четига экилган гиёҳларга эътибор беринг-а, — деди Муродбек ака, энг чеккадаги биз номларини билмайдиган ўт-ўланлар экилган ариқчани кўрсатиб, — бу гиёҳлар Ибн Сино бобомиз ёзиб кетган минг дардга даво, тоғлардагина ўсадиган неъматдир. Қўни-қўшни, бола-чақага асқотади, деб атайлабдан кўпайтиряпман.

— Муродбек ака, «Уйим, гулим,шаҳрим» кўрик-танловининг ғолиби бўлибсиз.

— Раҳмат. Тошкент шаҳар ҳокимлиги ташаббуси билан ана шундай хайрли тадбир ўтказилганлигининг ўзи жуда катта воқелик. Чунки инсоннинг, айниқса ёшларнинг экологияга, табиатни асрашга интилиши, озодагарчилик, саранжом-саришталикка эътибор қаратиши ҳамда мевали кўчатлар экишга ҳаракат қилишини таъминлаш жуда муҳим. Нокамтарликка йўймангу, мен қилган шу оддийгина ишни хоҳиши бўлган кўпқаватли уйдами, ҳовлидами яшайдиган ҳар бир фуқаро ҳам уддалаши мумкин. Боғ яратиб, шу хайрли юмушнинг аҳамиятини бошқаларга тушунтира олсангиз, боғингизни ҳеч ким пайҳон қилмайди. Аксинча кўпқаватли уйлар олди ҳам обод бўлади. Ана шунда биринчидан ҳўл мева кўпаяди, иккинчидан такрор бўлса ҳам таъкидлайман, кўпқаватли уйнинг олди қаровсиз қолмайди. Аксинча жаннатдай жойга айланади. Шу боис ҳамшаҳарларимизга қарата боғ яратинг, кам бўлмайсиз, ерга бир донагина мевали кўчат ўтказган инсон савобга қолади, дейман.

Дарҳақиқат, шу куни Муродбек ака билан боғ айланиб анча гурунглашдик, дарахтнинг тупида турган сапсариқ пишган анжирлар мазасидан баҳраманд бўлдик ва лавҳамиз қаҳрамонининг келгуси режалари билан ҳам танишдик. Зеро, ҳали бу ҳақда гапиришга вақт эрта. Лекин эзгуликнинг эрта-кечи йўқ. Насиб этса Муродбек ака сингари инсонлар кўпайса-ю, юқорида эслаганимиз қаровсиз ётган кўпқаватли уйларимиз олдида ҳам мўъжазгина боғлар бунёд этилса. Бундан ҳамма, айниқса келажагимиз бўлмиш болажонлар баҳраманд бўлса. Шунда эшик қоқаётган янги XXI асрда ҳам маҳаллаларимиз обод, юртимиз фаровон, фарзандларимиз соғлом, баркамол ўсади. Энг муҳими кўпқаватли уйлар ҳам маҳалла бўла олади, деган яхши ният, кўтаринки кайфият билан уйга қайтдик.

Акбар ЙЎЛДОШЕВ.

ДАВР САДОСИ

БАРЧА МАНБАЛАРДАН ОЛИНГАН СЎНГГИ ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

• Кеча Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда депутатлар фаолиятини таъминлашга, уларнинг фаоллигини оширишга ҳамда депутатларнинг давлат ҳокимиятини амалга оширишдаги иштирокини таъминлашга қаратилган қонунларнинг Самарқанд вилоятида ижро этилиши кўриб чиқилди.

• Кеча Олий Мажлис Ёшлар қўмитасининг бўлиб ўтган йиғилишида депутатлар ва тегишли идоралар вакилларидан иборат ёшлар ҳаёти, фаолияти билан боғлиқ Президент Фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Қонунларининг амалий ижросини ўрганиш ва таҳлил қилиш бўйича ишчи гуруҳи тузилди.

• 21 октябрь республикамизда «Давлат тили ҳақида»ги Қонун қабул қилинган кун сифатида нишонланади. Ушбу санага бағишлаб жойларда илмий анжуманлар, байрам тадбирлари ўтказилмоқда. Улардан бири Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясида бўлиб ўтди. «Тилга эътибор — элга эътибор» мавзуидаги мазкур илмий-амалий анжуманда тилшунос олимлар, ёзувчилар ва ижтимоий соҳа вакиллари иштирок этишди.

• Самарқандда буюк аллома, калом илмининг асосчиси Имом ибн Мансур ал-Мотуридий таваллудининг 1130 йиллигига бағишланган республика илмий-амалий анжумани ўтказилди.

• Фарғона Давлат университети кутубхонасида буюк ҳуқуқшунос олим, муҳаддис, шоир Бурҳониддин Марғиноний ҳаёти ва илмий меросини ўрганишга бағишланган кўргазма ташкил этилди.

• Ўзбекистон Бадиий академияси Санъатшунослик илмий тадқиқот институтида «Ўзбекистон — Камолиддин Беҳзод ворислари» мавзуида илмий-амалий семинар бўлиб ўтди.

• Пойтахтдаги Бобур номли маданият ва истироҳат боғида «Ўзбекистон ва Озарбайжон санъат усталари Орол болаларига» шиори остида 2-халқаро экология фестивали бўлиб ўтди.

• Республика болалар кутубхонаси раҳбарияти ўз мижозларига қулайлик туғдириш мақсадида медио марказини очди.

• Ўзбекистон Миллий рассомчилик ва дизайн институтида Франция элчихонаси билан ҳамкорликда бўлиб ўтган француз карикатурачилари кўргазмаси ташкил этилди.

• Фарғонада ўзбек халқ ўйинларининг улкан тантанаси «II Алпомиш ўйинлари» фестивали бўлиб ўтди. («Оқшом» мухбирининг ана шу ҳақдаги ҳисоботини газетанинг 4-саҳифасида ўқийсиз.)

ЖАҲОНДА

• Корея Президенти Ким Дэ Чжун ўзининг Жануби-шарқий Осиё минтақаси ва умуман бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга қўшган улкан ҳиссаси учун жаҳоннинг энг нуфузли мукофотларидан бири саналмиш Нобель мукофотига сазовор бўлди.

• Кеча Хитой Бош вазири Ч. Жунцзи ташриф билан Жанубий Кореяга келди.

• Кеча Покистоннинг Ҳайдаробод шаҳрида табиий муҳит муҳофазаси ахборот тармоқлари масалалари бўйича олима аёлларнинг халқаро конференцияси очилди.

• Руминияда Президентлик лавозими ва парламентда ўрин олиш учун сайловолди жараёни бошланди.

• Кеча Бокуда Боку — Тбилиси — Жайхун нефть йўли қурилиши бўйича биринчи шартнома имзоланди. Бугун ушбу ҳужжат Тбилисида, эртага эса Анқарада имзоланади.

• Ямайка пойтахтида болалар ҳуқуқини ҳимоя қилиш масалаларига бағишланган минтақавий анжуман ўз ишини бошлади.

• Қорақалпоғистон Республикасининг Шуманай туманидаги «Шуманай толаси» акциядорлик жамиятига Мадрид шаҳридан қувончли хабар келди. Жамиятнинг ўтган йили ишлаб чиқарган маҳсулотлари халқаро сифат ва маркетинг ассоциациясининг олтин юлдуз мукофотига сазовор бўлди.

• Куба яқиндагина АҚШ конгресси томонидан маъқулланган қонунни қоралади. Бу қонун АҚШ компанияларига Кубага озиқ-овқат ва дори-дармон сотишга рухсат берилишини кўзда тутади.

• АҚШ Президенти Билл Клинтон Шимолий Корея мудофаа қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Чо Мен Рокни қабул қилди. Учрашувда икки мамлакат ўртасидаги алоқаларни тиклаш ҳамда Корея ярим ороли хавфсизлиги билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

• Бугун Бишкекка танишув ташрифи билан Туркия Президенти Аҳмет Неждет Сезер келади. Бир кун олдин у Ашгабатда Туркманистон Президенти Сапармурод Ниёзов билан музокаралар олиб борди.

• Кеча Алматида 25 мамлакат, шу жумладан барча Ҳамдўстлик мамлакатлари молия, иқтисодиёт ва экология вазирларининг маслаҳат учрашуви ниҳоясига етди.

• Бугун Сеулда Осиё—Европа форуми очилади.

• Хорватия ва канадалик олимлар ҳамкорликда 3 асрдан буён инсон қадами тегмаган қадимий диний ибодатхона марказини топишди.

• Эртадан бошлаб Қозоғистон ўз ҳудуди бўйлаб Тожикистондан қатнаб ўтувчи барча поездлар ҳаракатини тақиқлайди.

• Бугун Мисрда парламент сайлови бўлиб ўтади.

Футбол. Ливан — 2000

ЙИРИК ҲИСОБДА

КЕЧА

Ливанда ўтказилаётган Осиё чемпионати мусобақаларининг «С» гуруҳида қатнашаётган Ўзбекистон терма жамоаси Япония терма жамоасига йирик — 1:8 ҳисобида имкониятни бой берди.

90 дақиқа мобайнида футболчиларимиз ўртасида ўзаро боғлиқлик, бир-бирини тушуниш йўқлиги, ҳимоя чизиғи жуда бўшлиги, ярим ҳимоя ҳам талабга жавоб бера олмаслиги маълум бўлиб қолди.

Йигитларимиз нафақат руҳий, балки жисмоний жиҳатдан ҳам Осиё чемпионати мусобақаларига тайёр эмасликларини билдириб қўйишди. Ушбу мағлубият футболимиз жонкуярлари ва мутахассислари учун катта сабоқ бўлиши даркор.

Анвар ЙЎЛЧИЕВ.

Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси жиноятларни тергов қилиш бошқармаси томонидан Сурхондарё вилоятининг Сариосиё ва Узун туманлари, Тошкент вилоятининг Бўстонлиқ тумани ҳудудларида ҳамда 1999 йил 16 февралда содир этилган кўпорувчилик ҳаракатларини ташкиллаштирган Йўлдошев Тоҳир, Хожиев Жумабой, Мадаминов Салай ва бу жиноятларни содир этишда бевосита иштирок этган Козиев Муродилла, Бобожонов Улуғбек, Раҳманов Хомиджон, Каримов Шовкат, Жалолов Нажмиддин, Умаров Йўлдош, Абдувоҳидов Олимжон, Шукуров Усмон ва Маҳмудов Улуғбекларга нисбатан жиноят иши тергови якунланди.

Олиб борилган тергов ҳаракатлари мазкур кимсалар томонидан қуйидаги мудҳиш ва ўта оғир жиноятлар содир этилганлигини кўрсатди.

Прокуратура айбномаси

1988-1989 йилларда Т.Йўлдошев жиноий шериги Ж.Хожиев билан биргаликда дин ниқоби остида келиб, аслида диний экстремистик дунёқарашларни тарғиб қилиш, адоват ёйиш ва уруш чиқариш, шунингдек, таъмагирлик мақсадларини кўзлаган «Таблиҳчи»лар жамоасига аъзо бўлиб киришган ҳамда Ўзбекистон Республикасида мавжуд Конституциявий тузумни ағдаришга қаратилган фаолият билан шуғулланиб келишган.

1989 йил бошларида Тошкент шаҳрида А.Ўтаев, О.Назаров ва бошқалар томонидан «Ислом уйғониш ҳизби» деб номланувчи норасмий ташкилот тузишга ҳаракат бошланган бўлиб, Т.Йўлдошев ва Ж.Хожиевлар Наманганда бу ташкилотнинг бўлимини очишга киришади. Ўзларининг ҳамтовоқлари бўлган Эгамбердиев Вали, Хожиев Рахимжон, Йўлдошев Абдували ва бошқаларни ёвуз ниятли бу ташкилотга жалб этади. Улар динни тарғиб қилиш ниқоби остида Ўзбекистондаги мавжуд Конституциявий тузумга қарши бузғунчилик ҳаракатларини бошлаб юборади.

Тоҳир Йўлдошев жиноий йўл билан топилган маблағлар ҳисобига жиноий шериклари сафини кенгайтириб боради. 1990-1991 йилларда Наманган вилоятида маҳаллий давлат бошқарув идораларининг айрим ваколатларини ўзбошимчалик билан ўзлаштириб олиб, қонунсиз уюшмалар тузади. Аниқроғи, жиноий гуруҳлар тузиб, уларнинг олдига биринчи навбатда текин даромад топиш вазифасини қўяди.

Жумладан, 1991 йилнинг август-сентябр ойларида гўёки жамиятни ўғрилардан тозалашга хизмат қилувчи ноқонуний «Адолат» деган уюшма ташкил қилиниб, унга Ҳ.Сатимов раҳбар этиб тайинланган.

1991 йилнинг октябр ойидан 1992 йил март ойига қадар мазкур уюшма аъзолари томонидан фуқаролар Мўминов Ҳабибулло, Турғунов Мусажон, Исмоилов Луқмонжонлар асоссиз равишда ўғирлик жиноятини содир этишда айбланганлар. Шунингдек, Дадамирзаев Умар, Абдуллаев Ориф, Воронина Оксана, Митюнина Елена ва унинг вояга етмаган қизи Мухамеджанова Зулфия, Воронин Александр, Турғунов Исмоил каби бир қанча фуқаролар асоссиз равишда қотилликда айбланишган. «Адолат» уюшмаси аъзолари томонидан улар ечинтирилиб, устларидан совуқ сув қуйилиб, оёқ ва қўлларидан осиб қўйилиб, ваҳшийларча калтакланганлар. Овқат, сув бермасдан қийнаб, аслида содир этмаган жиноятлари учун иқрорлик талаб этганлар ва улардан товламачилик билан катта миқдорда пул талаб қилиб олинган.

Етказилган ўта оғир тан жароҳатлари натижасида фуқаролар И.Турғунов ва А.Воронинлар вафот этганлар.

Янада даҳшатлироқ, ҳар қандай жиноятларни содир қилишга қодир бўлган қуролланган жамоалар тузиш, улар ёрдамида кўпроқ даромад топиш мақсадида 1990 йилда «Товба» деб аталган халқаро диний экстремистик ташкилот билан яқин алоқа ўрнатилган. Наманган шаҳридаги «Отауллахон» масжидида бу ташкилотнинг алоҳида бўлими ташкил этилиб, унга Йўлдошев Абдували раҳбар этиб тайинланган.

Мазкур уюшмага даъват йўли билан ёш йигитлар аъзоликка қабул қилинган.

1990-91 йилларда Наманган ва бошқа вилоятларда ташкил топган турли диний, сиёсий ва бошқа норасмий ташкилотларни ўзига бўйсундириш ва уларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш мақсадида Тоҳир Йўлдошев ва Жума Хожиевлар томонидан 1991 йил октябр ойида Наманган шаҳрида «Ислом Маркази» норасмий ташкилоти тузилиб, унга Т.Йўлдошев шахсан раҳбарлик қила бошлаган.

«Ислом уйғониш ҳизби», «Адолат», «Товба» ва «Ислом Маркази» норасмий ташкилотлари аъзоларини «Ислом лашкарлари» деб аташиб, уларнинг сафларига диний ақидапараст ва жиноят содир қилишга мойил бўлган шахслар жалб қилинган. Ўзларини жамиятни исломлаштириш, адолат учун курашувчилар деб кўрсатишган. Аслида эса, «Ислом лашкарлари» бадавлат фуқароларнинг уйларига қуролли ҳужумлар уюштиришиб, уларнинг мол-мулкларини эгаллаб олиб, қонунсиз бойлик орттириш, мамлакатда ижтимоий-сиёсий вазиятни беқарорлаштириш орқали мавжуд давлат тузумини заифлаштириш, унинг раҳбарларини обрўсизлантиришга қаратилган тадбирларни амалга ошириш билан мунтазам равишда шуғулланиб келишган.

1991 йил 7 ноябр куни Тоҳир Йўлдошев жиноий шериклари Ж.Хожиев, А.Йўлдошев ва бошқалар билан биргаликда қирқма милтиқ, пичоқлар билан қуролланиб, Наманган шаҳрининг К.Цеткин кўчасидаги 3-«А» уйда меҳмондорчиликда бўлган фуқаро Қамбаров Шуҳратни норасмий ташкилотлар билан ҳамкорлик қилишдан бош тортганлиги учун зўрлик ишлатиб, олиб чиқиб, «Ислом Маркази»га тегишли бинога қонунсиз равишда қамаб, калтаклашган ва унинг 1000 сўм пулини товламачилик йўли билан тортиб олганлар.

1991 йилнинг ноябр ойида Наманган шаҳар «Чаманзор» даҳасидаги 17-уйнинг 30-хонадонида яшовчи, 1977 йилда туғилган, 14 ёшли Тошбоев Муҳаммадни «Ислом Маркази»нинг аъзоси Каттахўжаев Баҳодир ва бошқалар маҳалла чойхонасига олиб келиб, қўлларидан боғлаб осиб қўйишган. Уч кун давомида уни калтаклаб, овқат ва сув бермасдан, ваҳшийларча азоблаганлар. М.Тошбоевнинг онаси вояга етмаган фарзандини озод қилишларини сўраб, Т.Йўлдошев, Ж.Хожиев ва бошқаларга ҳар қанча ялиниб-ёлвормасин, аммо «шариат тарбияси» билан банд бўлган ақидапарастлар шафқат қилишмаган. Ўғлига берилган азобларга чидай олмаган она бечора ўзини ёқиб юбориш учун устига бензин қуйган вақтида мазкур воқеани кўриб турган кишилар уни тўхтатиб қолишган ва фожианинг олди олинган.

Чортоқ туманидаги собиқ «Октябрь» жамоа хўжалигининг 2-бригадаси дала шийпонини ўз қароргоҳига айлантириб олган «Ислом лашкарлари» Мамадвалиев Давлатали, Жўрабоев Акрам, Ататиллаев Абдуғофур ва бошқалар томонидан бегуноҳ фуқаролар Абдуллаев Маҳмуджон, Қодирова Муқаддас, Саидхўжаева Манзура, Мирзаахмедов Абдуқаҳҳор, Далабоев Ҳаким, Болтабоев Мадамин, Исоқов Раҳимжон, Нуриддинов Муҳаммад, Эргашев Анвар, Аюпов Муродилла, Парпиев Муродилла, Эргашев Баҳодир, Қаюмов Абдусамат, Мирзакаримов Авазбеклар турли жиноятларни содир этганликда туҳмат қилиниб, калтакланганлар ва турли даражадаги тан жароҳатлари етказилиб, улардан кўп миқдорда пул маблағлари товламачилик йўли билан олиб қўйилган.

Т. Йўлдошев ва бошқаларнинг бундай қонунсиз ҳаракатлари халқ орасида қаттиқ эътирозларга сабаб бўлиб, тегишли идораларга кўплаб аризалар ва шикоятлар туша бошлаган.

Мазкур норасмий ташкилотларнинг қонунсиз фаолиятлари махсус тергов - тезкор гуруҳи томонидан текширилиб, «Адолат» уюшмаси раҳбарлари Ҳ.Сатимов, А.Хожимирзаев, В.Умаров, Т.Отабоев ва бошқалар қўлга олингач, уларнинг раҳнамолари — Тоҳир Йўлдошев, Жумабой Хожиевлар жиноий уюшманинг бир қанча аъзолари билан 1992 йилнинг март ойида Тожикистон Республикасига қочиб яширинганлар.

Т. Йўлдошев ва Ж. Хожиевлар тожик мухолифатининг айрим дала қўмондонлари билан келишиб, Тожикистоннинг қонуний ҳукуматига қарши жангларда иштирок этишга ёлланишган. Шунингдек, Ўзбекистонда Конституциявий тузумни ағдариб, ислом давлати қуриш учун жангарилар тайёрлаш ҳақида ўзаро жиноий тил бириктирганлар. Шу мақсадда Тожикистон Республикаси ҳудудида ўз тарафдорларини йиғиш ва қуроллантиришга киришганлар. Фарғона водийси ҳамда бошқа вилоятларда қолган тарафдорларини «жиҳод»га тайёргарлик кўриш учун Тожикистонга олиб келганлар.

Т.Йўлдошев «Тожикистон Ислом уйғониш ҳаракати» раҳбарининг ўринбосари, ўзининг қонхўрликлари билан ном чиқарган Ж.Хожиев мухолифатнинг дала қўмондони этиб тайинланган.

Т.Йўлдошев 1992 йил 22 август куни жиноий шериклари Исломов Карим, Қутфиддинов Ҳусниддин ва бошқалар билан биргаликда фуқаролар уруши давом этаётган ва қурол-аслаҳаларни қўлга киритиш қулай бўлган Афғонистондаги диний ақидапарастлар билан ҳамкорлик қилиш ва ҳарбий лагерларни ташкил этиш мақсадида қўшни давлатга қонунсиз равишда ўтган.

Халқаро террорчилар Усома бин Ладен ва Амир Хаттоблар билан дунёвий давлат тузумларига қарши биргаликда жиҳодий урушларда қатнашиш учун ёлланиб, улар билан Ўзбекистондаги мавжуд Конституциявий тузумга қарши ҳамкорликда кураш олиб бориш ҳақида жиноий тил бириктирган Т.Йўлдошев Афғонистоннинг айрим ҳудудларида ўзбекистонлик жиноий унсурлардан иборат ҳарбий дала лагерларини ташкил этган.

1993-1994 йилларда Т.Йўлдошев ва Ж.Хожиевлар Афғонистон ҳамда Тожикистондаги жангларда иштирок этган жиноий уюшма аъзоларининг бир қисмини Ўзбекистон Республикаси ҳудудига қайтаришган. Улар мамлакат ҳудудида қолган жиноий уюшма аъзолари билан бирлашиб, Фарғона водийси ва республиканинг бошқа вилоятларида ижтимоий-сиёсий вазиятни беқарорлаштириш, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларни чорасиз ва кучсиз қилиб кўрсатиш мақсадида қатор жиноятларни содир этганлар. Босқинчилик йўли билан эгалланган маблағлар ҳисобидан «байтулмол» жамғармасини тўлдириб, ундан чет давлатларда ташкил этилган ҳарбий дала лагерлари таъминоти ва бошқа жиноий режаларни амалга оширишда фойдаланганлар.

Т.Йўлдошевнинг топшириғига кўра, Наманганда Йўлдошев Абдували («Товба» гуруҳи), Андижонда Мадалиев Шуҳрат ва Маҳмудов Зафар, Самарқандда Турсунбоев Йўлдош, Хоразмда Атамуродов Ҳурматбек, Тошкентда Козиев Муродиллалар раҳбарлик қилган қуролланган уюшган гуруҳлар ташкил этилган. Бу гуруҳларга жиноятга мойил шахслар жалб қилиниб, улар контрабанда йўли билан олиб кирилган автомат, тўппонча, граната каби турли қурол-яроғлар ва жиноят содир этиш учун мослаштирилган бошқа анжомлар билан таъминланган.

Мазкур гуруҳлар томонидан 1993-1999 йиллар давомида Андижон, Наманган, Хоразм, Тошкент ва Самарқанд вилоятлари ҳудудларида фуқароларнинг мол-мулкини эгаллаш мақсадида ўнлаб қотиллик, босқинчилик ва бошқа оғир жиноятлар содир этилган.

«Товба» гуруҳи раҳбари Йўлдошев Абдували ва бошқалар 1994 йил 6 май куни «Учқўрғон» жамоа хўжалигида жойлашган божхона масканига ҳужум қилишиб, божхона хизмати сержанти Қўчқоров Бурҳонни ўта шафқатсизлик билан ўлдириб, унинг қуроли, пул ва кийим-бошларини олиб кетганлар.

Мазкур жиноий тўда 1996 йил 30 октябр куни Наманган вилоят ҳокимининг ўринбосари Э.Р.Маматқулов хонадонига бостириб кириб, хотини ва фарзандлари оёқ-қўлини боғлаб ташлаб, улар кўз ўнгида Маматқуловни ваҳшийларча қийнаб отиб ўлдиришган. Унинг 754 960 сўмлик мулкини олиб кетишган.

Мадалиев Шуҳрат бошлиқ жиноий гуруҳ 1997 йил 30 январ куни Чортоқ шаҳрида яшовчи Носиров Муҳаммадиброҳимнинг уйига бостириб кириб, унинг отаси Носиров Мамажонни ўлдириб, жами 726700 сўмлик мулкни олиб кетган.

1997 йил 24 март куни қуролланган гуруҳ раҳбари Абдували Йўлдошев Наманган шаҳар темир йўл вокзали яқинида икки нафар милиция ходимини отиб ўлдириб, Тожикистондаги Ж.Хожиев ихтиёрида бўлган жангарилар лагерига қочиб яширинган.

Мамажонов Толиб бошлиқ жиноий гуруҳ 1997 йил 2 декабр куни Наманган шаҳрида яшовчи милиция ходими Убайдуллаев Боқижоннинг уйига бостириб кириб, турмуш ўртоғи ва фарзандлари кўз ўнгида уни ўлдириб, 201 500 сўмлик шахсий мулкини тортиб олган. Аҳолини ва ички ишлар бошқармаси ҳамда бошқарув органлари ходимларини қўрқувга солиш мақсадида Наманган вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари уйи дарвозасига Б.Убайдуллаевнинг танасидан ажратилган калласини осиб кетишган.

1997 йил 12 декабр куни Охунов Расул ўз шериклари билан Абдуллаев Набижон ва унинг турмуш ўртоғини ўлдириб, уларнинг 150 500 сўмлик мулкини эгаллаганлар.

Наманган вилоятида Тоҳир Йўлдошев ва унинг тарафдорлари тузган қуролланган уюшган гуруҳ томонидан содир этилган 17 та босқинчилик ва қотиллик жиноятларида 8 нафар фуқаро ўлдирилган, 24 нафар шахсга турли даражадаги тан жароҳатлари етказилган. Жабрланувчиларнинг 3 миллион 891 минг 42 сўмлик мол-мулки олиб кетилган.

1996 йил 1 декабрга ўтар кечаси босқинчи тўда Андижондаги «Биокимё» заводи директори Мадазимов Шуҳратни уйида ўлдириб, жами 100 000 сўмлик тилла тақинчоқлари ва 1 700 сўм пулини олиб кетган.

Турғунов Жамолиддин ва бошқалар 1996 йил 6 декабрга ўтар кечаси Андижондаги «Билимдон» хусусий кичик корхонаси раҳбари В.А.Бабаянцнинг уйига бостириб киришиб, унинг бўйнига симли сиртмоқ ташлаб, бўғиб ўлдиришган.

Мадалиев Шуҳрат, Алимов Орифхон ва жиноий гуруҳнинг бошқа аъзолари 1997 йил 23 март куни Андижон шаҳрида милиция ходими Ризаев Одилнинг уйига қуролли ҳужум қилиб, унинг ўзини, онаси Ризаева Мукаррамхон, турмуш ўртоғи Ризаева Манзурахон, ўғиллари Ризаев Яшинбек ва Тоҳирларни ваҳшийларча отиб ўлдиришган.

Т.Йўлдошев ва унинг ҳамтовоқларидан иборат қуролланган гуруҳлар томонидан Андижон вилоятида ҳаммаси бўлиб 12 та оилага нисбатан босқинчилик содир қилинган, натижада 7 нафар фуқаро ўлдирилган ҳамда 19 нафар фуқарога турли даражадаги тан жароҳатлари етказилган.

1995-1996 йилларда Хоразм вилояти Хива шаҳридаги «Жомъе» масжидида Т. Йўлдошевнинг кўрсатмаси асосида Маҳмудов Бахтиёр, Сапаров Мансур, Ким Вячеслав, Атамуродов Ҳурматбек, Ходжаев Полвонназир ва бошқалардан иборат қуролланган гуруҳ тузилган.

1998 йил 4 декабр куни Маҳмудов Бахтиёр, Рўзметов Уйғун, Рўзметов Ойбек, Зарипов Абдуваҳоб, Ким Вячеслав, Сапаров Мансур ва бошқалардан иборат қуролланган гуруҳ Паркент тумани Қуёш посёлкасида яшовчи Маматхўжаев Анварнинг уйига босқинчилик мақсадида кириб, уни ўта шафқатсизлик билан уриб ўлдиришган. Босқинчилар бу ердан телевизор, видеомагнитофон, компьютер, «Тико» автомашинаси, жами 1 173 981 сўмлик мулкни олиб чиқиб кетганлар.

Мазкур гуруҳ томонидан 1998 йил 17 декабр куни Ҳазорасп темир йўл шохбекатида ўзларининг хизмат бурчини ўтаётган милиция ходими Матризаев Баҳодир ва фуқаро Б.Жуманиёзовларнинг қуролларини эгаллаш мақсадида улар отиб ўлдирилган, И.Сапаевга эса оғир тан жароҳати етказилган.

Рўзметов Ойбек ва Рўзметов Уйғунлар томонидан 1998 йилнинг 29 декабр куни Туркманистоннинг Лебоб вилояти, «Газ-Ачак» қўрғонида ўз хизмат бурчини бажараётган кўчма божхона ходимлари — чегара хизмати сержанти Д.М.Дурдиев ва милиция ходими М.Абиловлар ўқотар қуролларидан отиб ўлдирилган, М.Нуриевга оғир тан жароҳати етказилган.

1999 йил 25 январ куни жиноий уюшма аъзолари С.Бобожонов, Х.Халиллаев, О.Шарипов ва бошқалар Хоразм вилояти Янгибозор туманида яшовчи Р.Кўчқоровнинг уйига ҳужум қилиб, жами 8 миллион 646 минг сўмлик мулкини тортиб олганлар.

1999 йил 30 март куни жиноий уюшма аъзолари С. Бобожонов, Х.Халиллаев ва бошқалар Тошкент-Урганч йўналишида ҳаракатланаётган «Икарус» русумли автобусдаги 26 нафар йўловчи ва икки нафар ҳайдовчини гаровга олганлар. Гаровдагиларни озод қилиш вақтида 5 нафар бегуноҳ фуқаро улар томонидан отиб ўлдирилган.

1997-1998 йилларда Т. Йўлдошевнинг топшириғи билан Самарқанд вилоятининг Каттақўрғон туманида жиноий уюшманинг қуролланган гуруҳи ташкил этилиб, унга Турсунбоев Йўлдош раҳбарлик қилган. Бу гуруҳга Қурбонов Маҳкам, Сувонов Баҳодир ва бошқалар жалб қилиниб, улар Тожикистондаги жангарилар лагерларида тегишли тайёргарликдан ўтганларидан сўнг, жиноий режаларни амалга ошириш мақсадида доимий яшаш жойларига қайтарилганлар. Мазкур гуруҳ 1999 йил 30 июнга ўтар кечаси Самарқанд вилояти Нуробод тумани халқ таълими хазинасидан ўқитувчиларга маош сифатида берилиши лозим бўлган 3 миллион 50 минг сўм пулни ўғирлаб кетган.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар томонидан амалга оширилган тезкор тадбирлар натижасида «Ўзбекистон исломий ҳаракати» жиноий уюшмасининг юқорида қайд этилган қуролланган гуруҳлари фаолияти фош этилиб, Т.Мамажонов, М.Абдураҳмонов, М.Ашуров, Ж.Турғунов ва бошқалар жиноий жавобгарликка тортилганлар.

Жиноий уюшманинг А.Йўлдошев, Р.Охунов, Ш.Мадалиев, З.Махмудов ва бошқа аъзолари эса жиноий уюшма раҳбарлари Т.Йўлдошев ҳамда Ж.Хожиевларнинг ихтиёридаги жангарилар лагерларига қочиб яширинганликлари учун уларга нисбатан қидирув эълон қилинган.

Қотиллик ва босқинчилик йўли билан ўз мақсадларига эриша олмаган Т.Йўлдошев ва унинг жиноий шериклари халқаро терроризм ҳомийларининг кўрсатмаси билан ҳокимиятни қўлга олиш учун террорчилик йўлига ўтганлар.

Андижон вилоятидаги қуролланган гуруҳ раҳбарларидан бири, содир этган жиноятлари учун қидирувда бўлган Козимбек Зокиров 1997 йил май ойида Қозоғистон Республикасининг Олмаота шаҳрида Маматқулов Рустам, Козиев Муродилла, Раҳмонов Хомиджон, Жалолов Нажмиддин каби диний экстремистик оқимга мансуб шахсларни тўплаб, кўпорувчилик ва террорчилик ҳаракатларини амалга оширишга қаратилган уюшган қуролли гуруҳ тузган.

1997 йил май-июн ойларида Тоҳир Йўлдошев, Жумабой Хожиев, қалбаки паспортлар билан қонунсиз равишда чет элга чиққан Баҳром Абдуллаев, Козимбек Зокиров, Абдулла Ахмедов, Зайниддин Асқаров ва Рухитдин Фахрутдиновлар Туркия давлатининг Истамбул шаҳрига келишган. Бу ерда бўлиб ўтган йиғилишда «жиҳод» эълон қилиш йўли билан Ўзбекистондаги турли диний экстремистик гуруҳларга мансуб шахсларни «Ўзбекистон исломий ҳаракати» атрофида бирлаштириб, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий тузумини ағдариб ташлаш ва ҳокимиятни босиб олиш режаси ишлаб чиқилган.

Муқаддам содир этган жиноятлари: яъни жиноий шериги Бекчанов Сафарбой билан 1991 йилнинг ноябр ойида Қорақалпоғистон Республикаси Элликқалъа тумани Бўстон шаҳрида жойлашган ўлкашунослик музейида сақланаётган, VII асрда қадимий Хоразм давлатининг пойтахти Тупроққалъада зарб қилиниб, Хоразм давлатининг герби тасвири туширилган, таркибида 17 грамм олтин бўлган тангани қайта таъмирлаш ниқоби остида олиб ўзлаштиргани; 20 дан зиёд фуқароларни алдов йўли, қалбаки ҳужжатлар билан Туркияга қонунсиз равишда чиқариб, террорчилар лагерларида давлатга қарши ҳарбий тайёргарликдан ўтказганлиги учун қидирувда бўлиб, хорижда яшириниб юрган Салай Мадаминов (Муҳаммад Солиҳ) Тоҳир Йўлдошев, Козимбек Зокиров, Баҳром Абдуллаев ва Зайниддин Асқаровларни 1997 йилнинг июл ойи охирларида Истамбул шаҳридаги уйига таклиф этади. Укаси Бегжонов Муҳаммад, «БИ-БИ-СИ» радиостанциясининг Туркиядаги бўлимида ишловчи Сурхондарё вилоятилик Номоз Нормўминовлар иштирок этган ушбу учрашувда Т.Йўлдошев бошлиқ бўлган жиноий уюшмага қўшилиб, Ўзбекистондаги мавжуд давлат тузумини қурол ишлатиш йўли билан ағдариб ташлаш, ислом давлати қуриш ва унга ўзи раҳбар бўлиши йўлида ўзаро ҳамжиҳатликда ҳаракат қилишга тайёрлигини маълум қилган.

1997 йилнинг ёзида фитна ташкилотчиларидан бири К.Зокиров томонидан Тожикистоннинг Тавилдара туманида ташкил этилган ҳарбий дала лагерларига юборилган М. Ашуров, Ж.Турғунов ва бошқа шахслар кўпорувчилик ва террорчилик ҳаракатларини амалга ошириш бўйича махсус ҳарбий тайёргарликдан ўтганлар. Ж.Хожиев ва Т.Йўлдошевларнинг топшириғи билан Асакадаги автомобиль заводини портлатиш мақсадида келаётган М.Ашуров, Х.Исмоилов, Р.Тошматов ва С.Ҳамидовлар 50 дона тротил портловчи шашкалари, 12 дона портлатиш воситаси-электродетонаторлар, портлатиш қурилмаси- 400 метр бикфорд шнури, 29 дона жанговар ўқи бўлган бир дона АКС-74 автомати билан 1997 йил 20 ноябр куни Ўш вилоятининг Қадамжой тумани Учқўрғон посёлкасида ИИБ ходимлари томонидан қўлга олинган.

1998 йил сентябр ойи охирларида Афғонистоннинг Қобул шаҳрида уюшма раҳбарлари Тоҳир Йўлдошев, Баҳром Абдуллаев, Козимбек Зокиров, Зоҳиджон Деҳқонов, Жумабой Хожиев ва бошқалар иштирок этган учрашувда Ўзбекистонда жиҳод ҳаракатини бошлаш билан боғлиқ фитнани амалга ошириш режасига аниқликлар киритиб олганлар.

1998 йилнинг декабр ойида Салай Мадаминов Қобул шаҳрига — Тоҳир Йўлдошевнинг қароргоҳига келиб, 1999 йилнинг баҳор ойида биргаликда «жиҳод»ни бошлаб, Ўзбекистон Республикасида мавжуд Конституциявий тузумни қурол ишлатиш йўли билан ағдариш режасини ишлаб чиққанлар. С.Мадаминов ушбу фитнани амалга ошириш учун 1.6 миллион АҚШ долларини керакли қурол-яроғлар ва бошқа воситаларни сотиб олишга ажратишини маълум қилган.

Фитна режасига кўра, республика ҳудудида иш кўраётган жиноий уюшма аъзолари ёрдамида Ўзбекистон Республикаси Президенти ва бошқа давлат раҳбарларини жисмонан йўқ қилишга қаратилган кўпорувчилик ва террорчилик актларини содир қилиб, Ўзбекистон Республикасида ҳокимиятни тўлиқ эгаллаш мўлжалланган. Янги тузиладиган ҳукуматга Мадаминов Салай (Муҳаммад Солиҳ) раҳбар, Тоҳир Йўлдошев эса ҳарбий қўмондон бўлишига келишиб олинган.

Юқоридаги қарор ижросини таъминлаш учун Т.Йўлдошев, О.Болтаев, К.Зокировларнинг топшириғи билан 1998 йилнинг декабр-январ ойларида, жиноий уюшма аъзолари М. Козиев, Ш. Каримов, Б.Султонов, С.Йўлчиев, З. Ҳасанов, Х.Раҳмонов, М. Абдураҳмонов, Н. Жалолов ва бошқалар қўлбола усулда портловчи моддаларни тайёрлашиб, Тошкент туманининг Ҳасанбой қишлоғида яшовчи жиноий уюшма аъзоси Йўлдошев Нуралининг ертўласига яшириб қўйганлар.

Т.Йўлдошевнинг топшириғи билан 1999 йил 13 январ куни К.Зокиров Афғонистоннинг Қобул шаҳридан Олмаота шаҳрига қайтиб келган. У ерда жиноий уюшманинг М.Козиев, З.Ҳасанов, Р.Маматқулов, Ю.Умаров ва бошқа аъзоларини йиғиб, уларга жиноий уюшма раҳбари Т.Йўлдошев ва С. Мадаминовларнинг Тошкент шаҳрида террорчилик ҳаракатларини ўтказиш йўли билан Ўзбекистон Республикаси Президенти ва ҳукумат раҳбарларини жисмонан йўқ қилиш ҳақидаги топшириғини етказган. Бу вазифани амалга ошириш учун лозим бўлган пул маблағларини М.Козиевга берган.

Қуролланган гуруҳ бошлиғи М.Козиев топшириғига кўра, портлатилиши лозим бўлган объектларга кўп миқдордаги портловчи моддаларни етказиш ва кўпорувчиликларни амалга оширишни осонлаштириш мақсадида жиноий гуруҳ аъзолари Ҳасанов Зикиржон, Бобожонов Улуғбек, Раҳмонов Ҳамидлар Сирғали автомашиналар бозоридан 1 та ГАЗ-21 ва 4 дона ЗАЗ-968 автомашинасини сотиб олишган.

Жиноий уюшма аъзоси У.Бобожонов 1999 йилнинг 16 феврал куни соат 11.00 да Вазирлар Маҳкамаси биносидаги мажлислар залида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳамда давлатнинг бошқа раҳбарлари иштирокида 1998 йил якунларига бағишланган йиғилиш бўлиши ҳақидаги маълумотларни аниқлаган.

Мазкур маълумотлар жиноий гуруҳ раҳбарларидан бири О.Болтаев орқали Т.Йўлдошевга Бирлашган Араб Амирликлари давлатининг Дубай шаҳрида бўлиб ўтган учрашувда маълум қилиниб, ундан портлатишларни ўтказишга доир топшириқлар олинган.

Шундан сўнг террорчилик актини амалга ошириш гуруҳи раҳбари М.Козиев ва бошқалар томонидан Тошкент шаҳрининг А.Қаҳҳор кўчасидаги аввалдан ижарага олинган уйлардан бирига портловчи моддалар олиб келиниб, уларни ташиш учун сотиб олинган автомашиналарга жойлаштирилган.

1999 йил 16 феврал куни соат 10.50 да Юсуф Хос Ҳожиб кўчасидаги поликлиника биноси ёнида, соат 10. 55 да «Нодирабегим» кинотеатри биноси ёнида, соат 11.20 да Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки биноси ёнида портловчи моддалар юкланган автомашиналар, соат 12.05 да А.Қаҳҳор кўчаси, 22-уйида қолган портловчи воситалар соат механизмлари ёрдамида портлатилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси биносида йил якунларига бағишланган кенгаш ўтказилиши мўлжалланган вақтга 3 минут қолганида, яъни соат 10.57 да мажлис иштирокчилари — ҳукумат аъзолари, вазирлар, вилоят ҳокимлари ва бошқа раҳбарлар тўпланган ҳамда республика Президентининг автомобил кортежи етиб келиши мўлжалланган дақиқада ГАЗ-21 автомашинасига жойлаштирилган 400 кг. портловчи модда портлатилган.

Мазкур портлашлар натижасида 16 нафар бегуноҳ фуқаро ҳалок бўлган, 128 нафар киши турли даражада тан жароҳатлари олган, давлатга 689 844 542 сўмлик моддий зарар етказилган. Етказилган маънавий зарарни эса ҳеч нарса билан ўлчаб бўлмайди.

Тошкент шаҳрида портлашларни содир этишга алоқадор бўлган жиноий уюшманинг юздан зиёд аъзолари ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар томонидан қўлга олиниб, қонунда кўрсатилган жавобгарликка тортилганлар.

Бундан ташқари, жиноий уюшма аъзолари Б.Султонов, Қ.Соипов, Б.Солиев ва бошқалар томонидан Андижон шаҳрининг Муҳиддинов кўчасидаги 7-уйда қўлбола усулда тайёрлаб қўйилган 550 кг. портловчи модда ва бошқа қурол-аслаҳалар тергов давомида аниқланиб, террорчилар томонидан содир этилиши режалаштирилган кўпорувчилик ҳаракатларининг олди олинган.

Жиноий уюшма раҳбарлари фитнадан кўзлаган мақсадларини амалга ошира олмаганларидан кейин ҳарбий тайёргарликдан ўтган жангарилар гуруҳларини яширинча Ўзбекистонга киритиб, вазиятни беқарорлаштиришга қаратилган кўпорувчилик ҳаракатлари ва террористик актларини давом эттириш билан шуғулланганлар.

1999 йилнинг октябр ойи охирларида жиноий уюшма раҳбарлари Т.Йўлдошев ва Ж.Хожиевлар Тожикистон Республикасининг Кафорниҳон туманидаги Саричинор қишлоғида жойлашган жангарилар лагерида давлатга қарши ҳарбий-жиҳодий тайёргарликдан ўтган В.Ким, А. Зарипов ва бошқа экстремистлардан иборат гуруҳга яширин равишда мамлакат ичкарисига ўтиш, Тошкент вилоятидаги Чорвоқ сув омборини портлатиш, Чирчиқ шаҳридаги кимё комбинати ва ҳарбий қисмларни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Сижжак қишлоғидаги қароргоҳини босиб олишни топширганлар.

Мазкур гуруҳ 1999 йилнинг ноябр ойи бошларида Пангаз довони орқали Тошкент вилоятининг Угам-Чотқол табиий қўриқхонаси ҳудудига ўтиб, у ерда овчилар ва қўриқхона нозирлари ҳамда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идора ходимлари билан тўқнашган. Угам-Чотқол қўриқхонаси ҳудудида ов қилиб юрган Ш.М.Эргашев, К.Н.Нурматов, қўриқхона ходимлари П.И.-Зоулошний, В.И.Зоулошний, Н.В.Соболев, Янгиобод шаҳар ИИБ бошлиғи В.Говорухин, Янгиобод ИИБ бошлиғи ўринбосари Б.А.Пўлатов, жиноят қидирув бўлими бошлиғи А.С.Қорабоев, ИИВ ходимлари В.А.Воронов, Р.К.Тулаганов, Р.Р.Васильевларни, жами 11 нафар бегуноҳ кишини отиб ўлдиришган.

Мазкур террорчилар гуруҳига қарши амалга оширилган тадбирлар давомида Вячеслав Ким раҳбарлигидаги 14 нафар жангарининг барчаси йўқ қилинган.

Т.Йўлдошев ва Ж.Хожиевларнинг топшириғига кўра, 2000 йил 24 июл куни Қўчқоров Ўктамбек ва бошқа бир гуруҳ қуролланган жангарилар Сурхондарё вилоятининг Сариосиё туманидаги «Турди ҳожи» яйловида қўй боқиб юрган чўпонлар Ботиров Абдурайим, Ботиров Абдуманнон, Шокиров Ҳикматулло, Маҳмудов Олимжон, Юсупов Азамат ва вояга етмаган Ботиров Ҳабибуллоларни гаровга олганлар.

Гаровдагиларни озод қилиш ҳамда террорчилар гуруҳини йўқ қилиш бўйича амалга оширилган тадбирлар давомида Ички ишлар вазирлиги, Чегара қўшинлари, Ички қўшинлар хизматчиларидан 15 нафари ҳалок бўлган ва 22 нафари тан жароҳати олган. Гаровга олинган шахслар 2000 йил 31 июл куни озод қилинган.

Тергов давомида мазкур террорчилар томонидан Сариосиё ва Узун туманларининг «Киштут», «Ҳамидарича» ва бошқа қишлоқларида яшовчи 12 нафар фуқарога қуролли ҳужум уюштирилгани, уларнинг мол-мулки босқинчилик йўли билан эгаллангани ва уларга тан жароҳати етказилганлиги аниқланган.

2000 йилнинг июл ойи бошларида Т.Исматов раҳбарлигидаги гранатамёт, пулемёт ва автоматлар билан қуролланган 15 нафар жангари божхона постларини четлаб ўтиб, Бўстонлиқ туманидаги Бурчмулло ўрмон хўжалигининг Тераклисой масканига жойлашиб олган.

2000 йилнинг 17 август куни жангарилар билан чегара қўшинлари аскарлари ўртасида бўлган тўқнашувда ҳарбий зобит Ш.Собиров ва оддий аскар Э.Беҳбутовлар отиб ўлдирилган, 4 нафар чегарачи гаровга олинган.

2000 йил 28 август куни Ўзбекистон Республикасининг Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизматининг қўшинлари томонидан амалга оширилган тадбирлар давомида террорчиларнинг 8 нафари отиб ўлдирилиб, гаровга олинган чегарачилар Ю.Эшматов ва О.Шерматовлар озод қилинган.

Террорчилар гуруҳининг қочиб яширинган 7 нафари Қирғизистон Республикаси ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралари билан ҳамкорликдаги тадбирлар давомида йўқ қилинган.

Бўлиб ўтган қуролли тўқнашув натижасида 3 нафар ҳарбий ҳалок бўлган, 6 нафари жароҳат олган.

Тоҳир Йўлдошев, Ж.Хожиевлар тўдасига мансуб бўлган жангарилар гуруҳлари 2000 йилнинг август ойи бошларида халқаро террорчилар кўмагида Қирғизистон Республикасининг Боткен вилояти жанубий ҳудудларига бостириб кириб, Ўзбекистон ва бошқа Марказий Осиё давлатлари ҳудудларида ягона ислом халифалигини ўрнатиш учун жиҳод — уруш олиб бораётганликларини очиқдан-очиқ маълум қилганлар.

Т. Йўлдошев, Ж.Хожиев, С.Мадаминовлар ўз жиноий фаолиятини давом эттиришиб, Фарғона водийси ҳамда республиканинг бошқа вилоятларидаги жиноий шерикларига «жиҳод» фарз эканлиги, қуролланиб, тегишли ҳудудларда кўпорувчилик ва террористик актларни амалга оширишга тайёрланиб туришлари ҳақида топшириқ берганлар.

Мазкур жиноий топшириқ асосида 2000 йилнинг 23 август куни Андижон вилояти Избоскан туманидаги Пойтуғ шаҳрининг «Дўстлик» иккинчи тор кўчаси, 2-уйига «Ўзбекистон исломий ҳаракати» жиноий уюшмасининг ўқ отар қуроллари билан қуролланган аъзолари Мирзаев Ғуломжон, Холмирзаев Ибайдулло, Мирзаев Зайлобидин, Мирзаев Ниёз, Нурдинов Ҳамидулло, Маҳмудов Маҳамаджон, Абдулахатов Муҳаммадкомил, Ҳакимов Одилжон ва Қодиров Дилмуродлар тўпланишиб, уй эгалари Маъмура Одилова, 10 ёшли Наврўзбек ва 11 ёшли Ниёзбек Мирзаевларни гаровга олганлар.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимларининг гаровдагиларни қўйиб юбориш ва қуролларини топшириб, таслим бўлиш ҳақидаги талабига жавобан жангарилар барча қуроллардан ўқ узиб, Андижон вилоят ИИБ жамоат тартибини сақлаш бўлими бошлиғи, милиция полковниги Б.Ҳошимовни ўлдиришган, вилоят ИИБ ходимлари Ш.Зоҳидов, А.Абдуқаҳҳоров, П.Нишонов, А.Хотамов, В.Йўлдошев, Ф.Қўлдошев, О.Отақулов ва Л.Йўлчиевларга турли даражадаги тан жароҳатлари етказишган.

Жиноий уюшма аъзоларига қарши ўтказилган тадбирлар давомида уларнинг барчаси йўқ қилинган. Уларга тегишли бўлган 7 та милтиқ, 1 та қирқма милтиқ, 5 та қўлда ясалган тўппонча, 3 та аррасимон ханжар, 2 та РГД-5 жанговар граната, кўплаб ўқ-дори, «жиҳод»га даъват этувчи 20 дан ортиқ диний адабиётлар олинган.

1991-1999 йиллар давомида Фарғона водийсида, Тошкент, Самарқанд ва Хоразм вилоятларида содир этилган 19 та қотиллик, 35 та босқинчилик жиноятлари, 1999 йил февралида Тошкент шаҳрида содир этилган портлатишлар, 1999 йил ноябрида Янгиободда, шу йилнинг июл-август ойларида Сурхондарё ва Тошкент вилоятларида амалга оширилган кўпорувчилик ҳаракатлари Тоҳир Йўлдошев, Жума Хожиев ва Салай Мадаминовлар раҳбарлигидаги жиноий уюшманинг қуролланган гуруҳлари томонидан содир этилганлиги тергов-тезкор тадбирлар давомида тўпланган ҳужжатлар ва далиллар билан тўла тасдиқланган.

Ушбу жиноят ишларини тергов қилиш давомида 15 мингдан зиёд гувоҳлар ва жабрланувчилар сўроқ қилинган, 2 мингдан ортиқ экспертизалар, ашёвий далиллар бўйича тегишли тадқиқотлар ўтказилган.

Тергов давомида олинган маълумотлар, давлат ва жамоат ташкилотлари, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқарув идоралари томонидан тақдим қилинган ҳужжатлар билан асослантирилган. Т.Йўлдошев, Ж.Хожиев, С.Мадаминов ва бошқаларнинг ўта шафқатсизлик билан содир этган мудҳиш жиноятларидан зарар кўрган юзлаб жабрланувчилар ва гувоҳларнинг кўргазмалари билан тасдиқланган.

Тергов натижаларига кўра, «Ўзбекистон исломий ҳаракати» жиноий уюшмасининг раҳбарлари Йўлдошев Тоҳир, Хожиев Жумабой, Мадаминов Салай ҳамда уларнинг раҳнамолигида Тошкент шаҳрида содир этилган портлашларнинг бевосита ижрочилари Козиев Муродилла, Бобожонов Улуғбек, Раҳманов Хомиджон, Каримов Шовкат, Жалолов Нажмиддин, Умаров Йўлдош, шунингдек, жиноий уюшманинг Сурхондарё ва Тошкент вилоятлари тоғли ҳудудларига киритилган гуруҳларининг қўлга олинган аъзолари Махмудов Улуғбек, Абдулвохидов Олим ва Шукуров Усмонларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 97- моддаси (қасддан одам ўлдириш) 2- қисми «а», «г», «д», «ж», «и», «м», «о», «п», «р» бандлари, 155- моддаси (терроризм) 3-қисми «а» ва «б» бандлари, 156- моддаси (миллий, ирқий ёки диний адоват қўзғатиш) 2-қисми «а» ва «д» бандлари, 158- моддаси (Ўзбекистон Республикаси Президентига тажовуз қилиш) 1-қисми, 159- моддаси (Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий тузумига тажовуз қилиш) 4-қисми, 161- моддаси, (кўпорувчилик) 164- моддаси (босқинчилик) 4- қисми «а» ва «в» бандлари, 242- моддаси (жиноий уюшма ташкил этиш) 1 ва 2- қисмлари, 267- моддаси (транспорт воситасини олиб қочиш) 3-қисми «б» ва «в» бандлари билан айб эълон қилинган.

Ушбу айбланувчиларга нисбатан қўзғатилган жиноят иши айблов хулосаси билан шу йил 10 октябр куни Ўзбекистон Республикаси Олий судига кўриб чиқиш учун юборилди.

Юқорида номлари қайд этилган шахслар жиноят ишини судда кўриш вақтида иштирок этишлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодексида белгиланган ҳуқуқлардан фойдаланишлари мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Прокуратурасининг Матбуот маркази.

Янги рукн: «Суратга тушган лаҳзалар»

Бу гулгун ҳаётда давру даврон сурмоқ, яшамоқ нақадар тотли. Лекин борлиқ ҳудудсиз, чегарасиз эмас. Ҳамма нарсанинг интиҳоси бўлганидек инсон умрининг ҳам ниҳояси бор, яъни — жисм йўқолади, хотира қолади. Бу ёруғ олам билан абадийга хайрлашган узоқ-яқинларимизни улардан бизга хотира бўлиб қолган бирон ёдгорлик орқали эслаганимизда ўксик кўнглимиз таскин топади. Зеро, «Суратга тушган лаҳзалар» янги рукнини очишдан кўзлаган мақсадимиз ҳам инсон хотираси абадийлиги ва унинг ҳаётда қолдирган эзгу ишларини эслашдир. Бугун шу рукн остида эътиборингизга оқшомхон САОДАТХОН БАҲРОМЖОН қизидан келган суратли шеърий мактубни ҳавола этмоқдамиз.

БОБОЖОНИМ СОҒИНДИМ

Мени тун-кун ўйлаган бобожоним соғиндим,
Бошларимни силаган бобожоним соғиндим,
Қуръон, одоб-ахлоқдан илм бериб ўргатган,
Ва ҳаётга йўллаган бобожоним соғиндим.

Дардимни энди бугун мунгли созга айтгайман,
Кўзимдан ёшлар тўкиб, оқ қоғозга айтгайман,
На дийдорга етгайман, на соғинчга етгайман,
Ўйларимда бўйлаган бобожоним соғиндим.

Сиз билан сўнгги бора суҳбатлар қуролмадим,
Бир пиёла чой тутиб, қултум сув беролмадим,
Сизни қучоқлаб, ўпиб, қувнаб ўргилолмадим,
Қош-кўзимни силаган бобожоним соғиндим.

Сиз йўқсиз бу уйларда, гўёки ҳеч кимим йўқ,
Гарчи меҳрибонлардан камчилигим, камим йўқ,
Соғинчингиздан менда ҳаловат йўқ, тиним йўқ,
Дарахтлари гуллаган бобожоним соғиндим.

Осмонлардан сўрайман, топиб бермас ойлари,
Гўё уни сўроқлар анҳорлари, сойлари,
Жаннатларнинг тўридан бўлсин кетган жойлари,
Бизни доим қўллаган бобожоним соғиндим.

Тушларимда дуолар йўллаб туринг, бобожон,
Руҳингиз шод, бизларни ўйлаб туринг, бобожон,
Рози бўлинг, бизларни қўллаб туринг, бобожон,
Тун-кун бизни қўллаган бобожоним соғиндим.

СУРАТДА: чапдан иккинчи марҳум Карим ота Муҳамадалиев ўз оиласи даврасида.

Сурат 2000 йилнинг 15 июлида олинган.

Обуна — 2001

«Мулоқот» Озод сўз, Ҳур фикр ва Эркин Инсон минбари сифатида дунёга келди. У танлаган йўл — миллат манфаати, шахснинг ўзлигини англаши ва шу йўсинда Оламни англаш, оламни тушуниш йўли бўлди.

«МУЛОҚОТ» — ЭРКИН ИНСОН МИНБАРИ

Тўғри сўз, асосли фикр «Мулоқот» журналининг ижтимоий моҳиятини, маънавий қадриятини белгилади. Зотан, у турли сиёсий найранглар, сохта «доҳий»ларнинг худбинликлари авж олган бир пайтда умуммиллат ва умуммамлакат манфаатига дахлдор бўлган, халқимизнинг чинакам қадриятларини асраб-авайлайдиган жиҳатларни ҳимоя қилди. Енгил мавзу, мода тусини оладиган оломонбоп муаммолардан қочди. Сохта обрў, ортиқча «шов-шув»ларга берилмади. Халқимизга хос бўлган донишмандлик, андишалилик, ҳар қандай шароитда ҳам эҳтиросларни жиловлай олиш, ақл-идрок билан иш тутиш фазилатлари журнал фазилатига айлантирилди.

Шу ўринда муҳим бир сиёсий воқеа эсга тушади. БМТнинг сессиясида Президентимиз Ислом Каримов дунё муаммоларини ҳал этишда шарқона муносабатлар илмини эгаллаш ва унга таяниш зарурлигини таъкидлаган эдилар. Хўш, шарқона муносабатлар замирида нималар ётади? Бу бевосита кундалик рўзғор икир-чикирларидан тортиб, дунё муаммоларини ечишда, одаму олам тақдири, инсоният келажаги, Она-ер истиқболи билан боғлиқ дунёвий масалаларгача барини ақл-идрок, соғлом фикр, барча учун бирдай манфаатли ғоялар билан ҳал этишни тақозо этадиган мукаммалликдир. «Мулоқот» журнали ана шу йўлни танлади.

Инсоният қадри унинг ҳурлигидадир. Ҳар қандай миллат токи чинакам маънода озодликка эришмас экан, равнақ тополмайди. Мустақил мамлакат фуқароларигина ўз ҳимояси ва тараққиётини ўзи белгилайди. Ўзбеклар бугун шунинг учун ҳам беҳад бахтиёрки, чунки ота-боболаримиз узоқ йиллар орзу қилиб келган мақсадга — озодликка эришдик. Бу улуғвор интилиш, истак учун ўзбек халқи озмунча қурбонлар бердими?

Истиқлол шарофати билан Юртбошимиз раҳнамолигида янги жамият қуришга киришдик. Бу озод жамиятнинг йўли — адолат ва ишонч, инсон манфаатини ўйлаш, одамларга эътибор, соғлом авлод учун фидойилик кўрсатиш, бутун мамлакатда ободонлик ва фаровонликка эришишдир. «Мулоқот»нинг қўлма-қўл бўлиб ўқилишининг боиси ҳам унинг янгиланган жамиятга, озодликка, миллийликка, мафкурага хизмат қилаётганидадир.

Мамлакатимиз мустақилликка эришиб, жамият ва дунёқараш ўзгарди. «Мулоқот» ана шу ўзгаришларнинг олдинги сафида қадам ташлади, юртдошларимизнинг миллий ўзликни англашга, истиқлолни мустаҳкамлаш учун курашга руҳлантириб турди. Ўн йил ичида «Мулоқот»ни ўқимаган зиёлилар вакили қолмади ҳисоб.

Ташкил бўлганидан мустамлакачилик йиллари хўрланган ва камситилган тарихимизни, улкан маънавиятимизни, қадриятларимизни, улуғ аждодларимизнинг бой ва маънавий меросини кенг халқ оммаси ўртасида тарғиб қилди ва ўтган қисқа даврда журнал ўз ўқувчиларини топди, энг қувонарлиси, мамлакатимиздаги энг суюкли нашрлардан бирига айланиб улгурди. Бунга жамоа ходимларининг жонбозликлари ва юрагида ўти бор фидойи муаллифларининг саъй-ҳаракатлари туфайли эришди. Қолаверса, журнал саҳифаларида Ўзбекнинг улуғвор тарихи ҳаққоний аксини топди. Ақлий заковати билан жаҳон халқларини лол қолдирган бобокалонларимиз ҳаётидан ёрқин лавҳалар эълон қилинди.

«Мулоқот» янги номларни кашф этиш борасида ҳам ўзига хос мактаб бўлгани бугун ҳеч кимга сир эмас. У ёш олимларни, мусаввирлар, ёзувчилар ва шоирларни кашф этаяпти. Бу борада ҳам жамоанинг хизматлари бекиёсдир. «Мулоқот»нинг ушбу йилги сонларида шарқнинг буюк фарзандлари Абу Мансур Мотуридий, Мирхонд, Заҳириддин Муҳаммад Бобур, Убайд Зоконий, Рабғузий, Саккокий, Бурҳонуддин ал-Марғиноний, Абул Қосим Ҳаким Самарқандийлар ҳақида қизиқарли мақолалар эълон қилинди. Айниқса, Ватанимиз ва халқимиз ўтмиши, шонли тарихимиз, миллий урф-одатларимиз, қадриятларимиз ҳақидаги мақолалар ўқувчилар эътиборини тортди.

Эълон қилинаётган аксарият кўпчилик мақолалар юртимизда рўй бераётган кейинги ўзгаришларга бағишланган. Уларда Истиқлолдан руҳланган буюк халқнинг ўтмиши — ҳам шавкатли, ҳам занжирбанд ўтган онлар, озодлик учун қилинган курашлар, жасур ва довюрак саркардалар, халқ қаҳрамонлари, она-юртнинг Истиқлолга эришуви ва Президентимиз Ислом Каримовнинг мардона фаолияти қаламга олинган. Шунингдек, бутун жисми мустақилликдан баҳра олиб шодланган Ўзбекнинг бугунги фидокорона фаолияти ҳам уларда ўз аксини топади.

«Мулоқот»нинг ҳар бир сонини интизорлик билан кутадиган ўз ўқувчиси бор. Буни таҳририятга келаётган мактублардан ҳам билиб олиш мумкин. Айниқса, ушбу йилда мактублар сони аввалги йиллардагидан 3-4 баробар ортди. Янги йилда эълон қилинадиган сонларда халқимизнинг урф-одатлари, миллий анъана ва удумлари ёритилган мақолалар билан бирга инсонпарвар жамият ва баркамол шахс, ҳуқуқий мерос, маънавият ва мафкура, илм ва эътиқод, маърифат ва камолот ҳақида баҳс ва мунозараларни ҳам эълон қилиб борамиз.

Нашр кўрсаткичларимиз:
Якка обуначилар учун — 844,
Ташкилотлар учун — 845.

Давлатмурод САЪДУЛЛАЕВ,
«Мулоқот» журнали масъул котиби.

МАЙДОНДАГИ АЛПЛАР

«Алпомиш» ўйинлари

«Оқшом» йўлланмаси билан

Яқинда Сиднейдаги XXVII ёзги олимпиада ўйинларида ҳамюртимиз Муҳаммадқодир Абдуллаевнинг ғалабаси шарафига юртимиз мадҳияси янграган онлар ўзбек спортининг оламшумул тантаналарига айланиб кетди. Фарғона вилоятининг Ёшларобод қишлоғида Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, Фарғона вилоят ҳокимлиги, Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси Кенгаши, «Соғлом авлод учун» жамғармаси, «Экосан» халқаро жамғармаси, Республика миллий спорт турлари бўйича «Миллий спорт маркази», «Шарқ аёли» халқаро жамғармасининг ташаббуси билан Соғлом авлод йили ва Мустақиллигимизнинг тўққиз йиллигига бағишлаб миллий спорт турлари ва халқ ўйинлари бўйича «II Алпомиш ўйинлари» фестивалининг ўтказилиши эса ўзбек халқ ўйинларининг умумхалқ байрамига айланди. Унда республикамизнинг барча вилоятлари ва Қорақалпоғистондан сараланган жамоаларнинг қатнашиши, беллашувлар барчада кучли қизиқиш уйғотишига сабаб ҳам халқ ҳаракатли ўйинлари ва миллий спорт турлари негизида кўп минг йиллик анъаналарнинг мавжудлиги, уларда халқ руҳияти, маънавияти, жисмоний камолоти яққол акс этганлиги натижасидир. Ушбу ўйинлар республикамизда катта спорт билан бир қаторда миллий спорт турлари ва халқ ўйинларини уйғун тарзда ривожлантиришга катта эътибор қаратиб келинаётганини яна бир карра исботлади.

«Алпомиш» ўйинларида шу соҳанинг заҳматкашлари, республикамиздаги халқ ўйинларини ривожлантиришга амалий ва назарий тарзда ҳисса қўшиб келаётган олим ва мутахассисларнинг қатнашиши нур устига нур бўлади. Чунончи, биз билан суҳбатда ўзбек халқ ўйинларининг тарихи ва тикланиши масалалари билан ўн беш йилдан буён шуғулланиб келаётган заҳматкаш олим — Тошкент Давлат маданият институтининг профессори, фалсафа фанлари доктори Усмон ака Қорабоев ўз фикрлари билан қуйидагича ўртоқлашди:

— Халқ ўйинларининг тикланиши ўзбек маънавий ва жисмоний маданияти тарихида янги ўчмас саҳифа бўлиб қолди. Илк бор 1991 йилда Форишда ўтказилган «Халқ ўйинлари байрами»да ёнган машъала республикамизнинг кўплаб гўшаларидаги азалий ўйин томошаларининг тикланишига имкон яратди. Сўнг 1994 йилда Форишда халқ ўйинларининг биринчи республика олимпиадасининг ўтказилиши, 1998 йилда «Алпомиш» достонининг 1000 йиллигига бағишлаб «Халқ миллий ўйинлари» фестивалининг ташкил этилиши, ўтган йили Жиззахда Аёллар йилига бағишлаб «Тўмарис» фестивалининг ўтказилиши ва «II Алпомиш ўйинлари» Республика фестивали миллатимизнинг маънавий ва жисмоний қадриятларини тиклашга хизмат қилган ҳолда халқимизнинг руҳий, ақлий ва жисмоний баркамол бўлишига йўл очмоқда.

Энг муҳими, кейинги вақтда ўзбек халқ ўйинларининг халқаро нуфузи ошмоқда. Ўзбекистонда тикланган халқ ўйинлари нафақат МДҲ республикаларидан келган мутахассисларни, балки Америка, Германия, Туркия, Эрон, Япония, Голландия каби мамлакатлардан ташриф буюрган меҳмонларни ҳам ўзига мафтун қилди. 1996 йил Таиланд пойтахти Бангкокда бўлиб ўтган Бутун дунё халқ ўйинлари фестивалида Ўзбекистон делегациясининг қатнашиши, ўзбек халқ ўйинларининг «Жаҳон миллий ўйинлари» гулдастасида ўзининг муносиб ўрнини олишга имкон яратди.

Бир сўз билан айтганда маданий маросимларимизнинг бир қисми бўлган, авлод-аждодларимизга асрлар мобайнида руҳ ва соғлиқ ато этиб келган халқ ўйинларимизни чуқур ўрганишни жонлантириш, уларни ривожлантириш миллий қиёфамизни сақлаш демакдир...

Ёшларобод қишлоғидаги «Водил» ўйингоҳида «Алпомиш ўйинлари» фестивалининг очилиши ҳақиқий байрамга айланиб кетди. Гуллар билан безатилган ўйингоҳни лиқ тўлдириб ўтирган мухлислар бокс бўйича олимпиада чемпиони Муҳаммадқодир Абдуллаев ва олимпиада ўйинлари совриндори Сергей Михайловларни олқишлар билан кутиб олишди. Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раиси Баҳодир Маҳситов, Фарғона вилояти ҳокимининг ўринбосари Фотиҳ Азимовлар қатнашчиларни қизғин қутлагач ўйинлар бошланди. Барча ўнта спорт турлари бўйича мусобақаларда йигирма учта спортчидан иборат жамоа билан иштирок этган шаҳримиз спортчилари ҳам яхши натижаларни кўрсатишди. Хусусан, камондан ўқ отиш бўйича қизлар ўртасида Елена Тараева, йигитлар баҳсида Ильдар Сайфуллин, эркаклар ўртасида тортишмачоқда беш кишилик полвонларимиз ғолиб чиқишган бўлса, елкада кураш бўйича Трубицин ва Фатеев, ўзбек кураши беллашувида Давлат Чориевлар иккинчи, белбоғли курашда Шерзод Мирзанов, аёллар тортишмачоқ жамоаси учинчи ўринларни эгаллашди. Ҳамшаҳримиз Трубицин эса битта биринчи ва битта баҳсда иккинчи ўринларни қўлга киритди. Фарғона вилояти спортчилари ҳам учта тур бўйича ғалаба қозонишди. Барча ғолиб ва совриндорларга Ўзбекистон Республикаси Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг дипломлари, нишонлар, ҳомийлар ва ташкилотчилар томонидан ажратилган қимматбаҳо совғалар топширилди. Умумжамоа ҳисобида Фарғона вилояти халқ ўйинлари усталари биринчи, самарқандлик спортчилар иккинчи ўринларни банд этишди. Тошкент шаҳри жамоасига эса учинчи ўрин насиб этди.

«Алпомиш» халқ ўйинлари ва миллий спорт турларини ривожлантириш муаммолари» мавзусида ўтган илмий-амалий анжуманда шу соҳанинг етакчи олимлари томонидан халқ ўйинларининг тикланиши ва ривожланиши, уларнинг ёшлар камолотидаги ўрнига бағишланган сермазмун маърузалар эса ўйлаймизки, халқ ўйинларини тараққий топтиришнинг назарий ва амалий масалаларини ҳал этишга ўз ҳиссасини қўшди.

Ҳа, миллий спорт турларимизни ривожлантиришга қаратилган яна бир улкан тадбир ниҳоясига етди. Маънавиятимиз ва қадриятларимизга асосланган халқ ўйинларига ошно бўлган, улардан руҳланган ақлий ва жисмоний соғлом авлод эса она Ватаннинг келажаги сифатида ўзининг билими, кучи, донолиги билан миллатимизнинг равнақ топишига ўз ҳиссасини қўшишига шубҳа йўқ.

Дилшод ИСРОИЛОВ,
«Тошкент оқшоми» махсус мухбири.
Тошкент — Фарғона — Тошкент.

ҲИКМАТЛАР

• Ота-онанинг фарзандига меҳр-муҳаббати ҳамма нарсадан ҳам қимматлироқдир.

• Одам умрининг лаззати — фарзанд.

• Давлатинг — ўғил-қизинг.

• Оила қувончи, фарзандлар бахти,
Қоядай бардошли, заҳматкаш, доно-
Оталар — ҳаётнинг чинор дарахти,
Қуёш меҳрингизга дилдан тасанно.

• Олтин-кумушнинг эскиси бўлмас,
Ота-онанинг баҳоси бўлмас.

• Давлатинг— ота-онанг.

• Феъли кенг кишининг кўнгли қаримас,
Болалик уйдан бахт, шодлик аримас.

• Одамнинг ҳусни — инсоф, қалблар бўлсин доим соф.

• Яхши-ёмонни кўриб ибрат олмоқ-ҳаётда сени йўлдан озишдан эҳтиёт қилади.

• Яхшидан етар шарофат, ёмондан етар касофат.

• Жасурни жанг синайди, донишмандни — ғазаб, дўстни муҳтожлик.

• Мард бўларман десанг, дардга ҳамроҳ бўл.

• Ботирдан яхши иш қолар, донодан — яхши сўз.

Муҳаббат ҲАБИБУЛЛАЕВА тайёрлади.

МАСЛАҲАТЛАР

• Картошка ва бошқа сабзавотларни мис пичоқ билан арчсангиз қўлингиз қораймайди.

• Маставага сабзи ва пиёзни яхшилаб ёғда қовурсангиз, мастава мазали чиқади.

• Салат хушхўр, мазали бўлиши учун, салатни столга қўйиш олдидан бир дона пиёзни майдалаб тўғраб (қайноқ сувда чайиб) аралаштиринг.

• Картошкани қуруқ ўзини сувда пишираётганда 2-3 дона саримсоқ пиёз, лавр япроғи солиб, паст оловда қайнатсангиз мазали бўлади.

• Борщга бир оз лимон кислота ёки шакар солсангиз борщ мазали пишади, ранги тиниқлашади.

• Усти қопқоқланадиган эмал кастрюлда нон яхши сақланади.

• Гуручни қайнатиб пишираётганда бир-икки томчи сирка солсангиз қозон четлари доғ бўлиб қолмайди, Гуруч эзилмайди.

Дилдора СОДИҚОВА.

Ҳамшаҳарларимиз

ЙИГИРМА ЁШИДА ШИФОКОР БЎЛГАНДИ

Одил акани ишхонада дейишди. Аввалига ҳайрон бўлдим. Бир кам 80 ёшли одам... Кўришганда эса ҳайронлигимдан асар қолмади. Ўрта бўй, истараси иссиқ, шижоатли, гаплари ҳам, юриш-туриши ҳам тийрак Одил ака бардам эди.

Унинг ҳаёт йўлининг ўзи улкан бир китоб экан.

— 1921 йилда Тошкентнинг Баландмачит маҳалласида туғилганман. 1941 йилда 20 ёшимда Тошкент тиббиёт институтининг даволаш факультетини тугатганман, —дея гап бошлади у. — Ҳайрон бўлаяпсизми, а? Қандай қилиб 20 ёшда деб? Тушунтириб берай. 1928 йилда 1-синфга борганман. У вақтлар мактабда яхши ўқиганлар синфдан синфга сакрарди. Шунинг учун мен ҳам 7 йиллик мактабни 6 йилда тугатдим. Кейин, 1934 йили тиббиёт техникумига ҳужжат топширдим ва синовлардан яхши ўтиб 2-курсга қабул қилиндим. Шундай қилиб, бир йил мактабдан, бир йил техникумдан ютдим.

Техникумни 1937 йилда тугаллаб, шу йилнинг ўзида Тошкент тиббиёт институтига кирдим ва уни 1941 йилнинг ноябрида битирдим. Аслида бизнинг курс 1942 йили тугаши керак эди, лекин уруш туфайли бизни 6 ой олдин шифокор сифатида чиқариб юборишди.

1942 йилнинг ноябрида 35 нафар шифокор темир йўлда ишлаш учун сафарбар қилиндик. Улар орасида мен ҳам бор эдим. Бунга сабаб ўша йилларда темир йўлдаги турли касалликларнинг олдини олиш, одамларни поездларда ташиш, фронтга жўнатишда шифокорларнинг хизмати жуда зарур эди.

Шу-шу 1942 йилдан ҳозиргача темир йўлда ҳар хил вазифаларда ишлаб келаман. Қаранг, шунга ҳам 58 йил бўлибди...

Одил ака темир йўлга ишга ўтгач, икки йил йўловчи поездларда санитар врач бўлиб юрди. Ўша вақтларда турли юқумли касалликларнинг олдини олиш учун поездларда шифокорлар юрар эди. У уйга бир аҳволда келар, бир кун туриб-турмай яна йўлга равона бўларди. Қийин даврлар эди.

У 1944 — 48 йилларда Тошкент бекатида ишлади. Сўнгра темир йўл бошқармасининг врачлик-санитарлик хизматининг даволаш бўлимида йўриқчилик қилди.

— Йўриқчилик ишида касбимдан узоқлаша бошладим. Бу эса менга ёқмасди. Шунинг учун ўша вақтдаги хизмат бошлиғи Мартеросьян ҳузурига кирдим, — дейди у вақтларни эслаб Одил ака. — Унга:

— Мени ишдан бўшатсангиз, —дедим.

— Нега?! —ҳайрон бўлди у.

— Мен ўз мутахассислигим бўйича, яъни тери касалликлари бўйича ишламоқчиман, — дедим.

— Бунинг учун ишдан бўшаш шарт эмас, сабр қилинг,—деди у. — Бу ёғини биз ўйлаб кўрамиз.

1950 йилнинг бошларида мени ўз соҳам бўйича 6 ойга ўқишга юборишди. Кейинчалик Москва ва Ленинградда ҳам малака ошириб қайтдим. Ўша йиллари менинг ташаббусим билан темир йўлда илк бор 20 ўринли тери касалликлари диспансери очилди. Мен бу эзгу ишимдан ҳар доим фахрланиб юраман.

Ҳозирда темир йўлга қарашли ушбу тери касалликлари диспансери 80 ўринли алоҳида шифохонадир. Унда узоқ йиллар Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси ҳудудидаги 5та республикадан беморлар келишиб, дардларига шифо топиб кетишар эди. Ҳозирда «Ўзбекистон темир йўллари» компаниясининг катта-катта бекатларида бу соҳада шифокор бўлиб ишлаётганлар орасида Одил аканинг шогирдлари жуда кўп...

— У ерда 1,5 йил ишлаганимдан сўнг 1951 йил охирида мени темир йўлнинг 100 ўринли сил касалликлар диспансерига бош шифокор сифатида ўтказишди. Бир йил ўтиб Андижондаги темир йўл касалхонасига шифокор қилиб юборишди. Ҳеч бўлмаса, 6 ой ишлаб тартибга солиб берасиз, дейишди. Касалхона жуда тор эди. Шаҳар ва вилоят раҳбарларига такрор-такрор қатнаб, 4 гектар ер олишга эришдик. Касалхона кенгайтирилди. 1954 йилда яна Тошкентга қайтдим. Ўша пайтларда шаҳардаги касалхоналардан «Бизда ишланг» деган кўп таклифлар тушди. Унамадим. Сўнг аввалги ишим — темир йўл тери касалликлари шифохонасини бошқара бошладим ва бу вазифада 1983 йилгача хизмат қилдим. Шу йили Республика миқёсида шахсий нафақага чиқдим. Аммо ишга шунчалик боғланиб қолган эканман, мана шунга ҳам 17 йил бўлибдики ҳамон ишлаяпман...

Одил ака Очиловнинг ҳаёт йўли ҳақидаги айтганларини тинглаб «Меҳнат кишини улуғлайди» деган пурҳикмат сўзлар ёдимга тушади. У ҳозирда 79 ёшда бўлишига қарамай севимли ишхонаси — Тошкент темир йўл тери касалхонаси шифохонасида тиббиёт билим юрти талабаларига сабоқ бермоқда. Дарсни амалиёт билан тарбияни уйғунлаштириб, ёрқин ҳаётий мисоллар ва жонли мушоҳадаларга қўшиб қизиқарли қилиб олиб боради.

Одил ака қаерда ишламасин темир йўл касалхоналаридаги муаммоларни бартараф этиш учун жон куйдириб келган.

Олий тоифали шифокор Одил Очилов ўзининг узоқ йиллик сидқидилдан қилган меҳнатлари эвазига Ўзбекистонда хизмат кўрсатган шифокор фахрий унвони билан тақдирланган. Унинг кўксини бир неча орден ва медаллар ҳам безаб турибди. У барча темир йўлчиларга шараф ҳисобланган «Фахрий темирйўлчи» нишондори ҳамдир.

Адҳам ДАМИНОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»

Сизнинг рекламаларингизни, хусусий эълонлар ва хусусий бизнес бўйича эълонларни, шунингдек таъзияларни, таваллуд кунлари, тўйлар, юбилейлар муносабати билан қутловларни, никоҳ эълонлари ва шунга ўхшаш эълонларни ўз саҳифаларида ёритади.
Эълонлар шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9.00 дан 17.30 гача қабул қилинади.

Маълумотлар учун телефон: 133-28-95.
Факс: (3712) 133-29-09.
МАНЗИЛИМИЗ: МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ, 2-ҚАВАТ, 204 -ХОНА.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Тошкент врачлар малакасини ошириш институти ректорати, касаба уюшмаси ташкилоти эпидемиология кафедрасининг катта ўқитувчиси М.А.Ярмуҳамедовга ўғли **ТЕМУРнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги ҳузуридаги Миробод пенсия фонди бўлими фонд ходими А.А.Халиловга отаси **Абдуҳаким Далилович ХАЛИЛОВнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 132-11-39. факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади.
Нашр кўрсаткичи — 209

Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. Қоғоз бичими А-2

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамти»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г-907. Босмага топшириш вақти 11.30 Топширилди 12.20 123456